

ملاحظه خواهد فرمود که لازم است این مواد هم نوشته شود (جمعی گفتند مذاکرات کافی است) نایب رئیس - کافی است؟ بعضی از نمایندگان - بلی کافی است؟ آقای میرزاشهاب - اجازه میفرمائید؟ یک اصلاحی بنده دارم نایب رئیس - بفرمائید آقای میرزا شهاب - اینجا نوشته شده است (و قانون تکمیلی آن که در چهارم دلو ۱۳۰۲ تصویب شده مواد الحاقیه) باید يك وا اضافه شود و مواد الحاقیه نوشته شود معتمد مخبر کمیسیون بودجه - بنده هم قبول میکنم نایب رئیس - رأی میگیریم بنده (غالب نمایندگان قیام نمودند) نایب رئیس - تصویب شد ماده دوم (کافی السابق قرائت شد) نایب رئیس - مخالفی نیست؟ (گفتند خیر) نایب رئیس - رأی میگیریم بنده دوم آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) نایب رئیس - تصویب شد ماده سوم (شرح گذشته قرائت شد) نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه) رهنما - موافقم نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - موافقم نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه) کازرونی - موافقم نایب رئیس - آقای دکتر آقا بان (اجازه) دکتر آقا بان - موافقم نایب رئیس - رأی میگیریم آقایانی که مصادره سوم را تصویب میکنند قیام فرمایند (عده کثیری قیام نمودند) نایب رئیس - تصویب شد ماده چهارم نیز تفصیل سابق قرائت شد) نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه) رهنما - عرضی ندارم نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده اینجا با آقای وزیر مالیه هم عرض کرده که بنده مخالفم که دولت اگر با مستخدم اختلافی پیدا میکند رجوع بحکومت بکنند در واقع این

ها مستخدم دولت هستند و دولت با مستخدم خودش رجوع بحکومت بکنند بنده مخالفم برای اینکه وزارتخانه مانشکیلات اداری و معاهد اداری دادوقتی که اختلاف واقع شد رجوع میکنند به تشکیلات و معاهدات اداری دیگر رجوع بحکومت میکنند مخصوصاً در مملکت ایران این حکمهایی که معین شده غالباً بضرر دولت بوده است نایب رئیس - بفرمائید این است که بنده باز رجوع بحکومت کردن با مستخدمه مخالفم عقیده سیاسی آزاد است این عقیده سیاسی من است عقیده مذهبی که نیست بنده می گویم مستخدم من ندارد رجوع به حکمت کند باید رجوع کند بحکومت اداری نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه) کازرونی - بنده عرض می کنم مستخدمین ایرانی دولت هم اگر يك مورد بیش بیاید شکایتی از دولت داشته باشند می توانند بایستی بدایه مراجعه کنند حکمت قانونی است معتمد مخبر کمیسیون بودجه - بنده هم موافق هستم نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب در نظر دارند که در سایر کسرات هاهم این قید شده است و هیچ چیز هم نیست مخالفت با هیچ چیز هم نیست جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است دکتر آقا بان بنده مخالفم نایب رئیس - بفرمائید دکتر آقا بان - این قانون يك قانون مخصوص است و مجلس بایستی گوشش داشته باشد که هیچ قانون مخصوصی با قانون عمومی مملکتی تفاوتی نداشته باشد مطابق اصول معاهدات حقوقی مملکت عده حکم باید طاق باشد بعضی از نمایندگان - در کفایت مذاکرات حرف بزنند دکتر آقا بان - این قانون عمومی مملکت است اینجا باید يك تغییر کوچکی داده که این ماده تطبیق شود با اصول معاهدات حقوقی مملکت و بهمان ترتیب هم پیشنهاد خواهم کرد (بیشنهاد آقای آقا میرزاشهاب بشرح ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد می کنم بجای طرفین نوشته شود (حکمتین) آقا میرزا شهاب - چونکه طرفین هر کدام يك حکم معین کرده اند و آن حکمتین اگر توافق نظر حاصل نکردند در قوانین سابق هم نوشته شده بود که آن حکم ثالث را حکمتین بایستی انتخاب کنند و رأی آن حکم ثالث که منتخب حکمتین است قطعی خواهد بود و الا شاهد طرفین در حکم ثالث هم توافق نظر پیدا نکردند

اسباب اشکال می شود معاون وزارت مالیه - در معنی قضیه يك صورت دادوقتی گاهی اتفاق می افتد که در عمل تفاوت میکنند و اگر حکمتین نوشته شود بنظر من برای ماضی است زیرا طرفین با حکمتین فرقی ندارد حکمتین هم در واقع دو نفر هستند از طرف طرفین ولی ممکن است يك موردی اتفاق بیفتد که اگر بین حکمتین توافق حاصل نشد اصلاً طرفین نخواهند که انتخاب ثالث را بعهده حکمتین خودشان هم بگذارند و بخواهند خودشان يك ثالثی را انتخاب کنند اینست که اگر طرفین را آزاد بگذاریم بهتر است آقا میرزاشهاب - مسترد می کنم نایب رئیس - مسترد فرمودید آقا میرزا شهاب بلی نایب رئیس - بیشنهاد آقای باستانی (باین ترتیب قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم در ماده چهارم قید شود که دو نفر حکم قبل از رسیدگی بموضوع اختلاف حکم ثالث را انتخاب نمایند نایب رئیس - آقای باستانی توضیح دارید؟ باستانی - بنده بیک طرف مخصوص نوشته شده است می نویسد اگر حکمتین توافقی حاصل نکردند آنوقت حکم ثالث را معین کنند این طرز معاهدات را بنده در سایر قوانین و کسرات ها که ندیده حکمتین حق ورود در رسیدگی ندارند مگر اینکه يك ثالثی هم ضمیمه شان بشود همینطور که آقای دکتر آقا بان توضیح دادند ما نباید يك قانونی بگذاریم که بر خلاف قوانین عمومی مملکت باشد در قانون معاهدات حقوقی بالبراهه نوشته شده که طرز حکمت باید بده طاق معین شود حالا طرز انتخابش اگر تفاوت بکنند باید علی ای حال با سه نفر باید که نفرینج نفر باشد دو نفر که حکم معین کردند غالباً اتفاق می افتد که آن دو نفر حکم با طرفین يك شخص ثالثی را انتخاب می کنند که سه نفری اینجا نوشته اند که دو نفر حکم اگر موافقت نکردند یعنی بعد از رسیدگی آن وقت يك نفر دیگر را انتخاب کنند این طرز خاصی است و بعقیده بنده قبل از اینکه آن دو نفر توافق نظر حاصل کنند یا نکنند حکم ثالث را معین کنند و سه نفری رسیدگی کنند نایب رئیس - آقای مخبر چه میفرمائید مخبر - برای مجلس را گذاریم

ما نخواستیم بیشنهاد آقای دکتر آقا بان یا آقای باستانی رأی بدیم می خواهیم قانون بگذرد سه روز دیگر بیشتر وقت مجلس باقی نمانده باید او را هم کسرات بکنیم الان بلا تکلیف است اگر بیشنهاد قابل توجه بشود باید بروی بکسیون و هشت روز دیگر بیاید و آنوقت هم مجلس تمام می شود و بنده صلاح نمی دانم نایب رئیس - رأی می گیریم بقبول توجه بودن این بیشنهاد آقایان بیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) نایب رئیس - تصویب شد ماده الحاقیه پیشنهادی از طرف آقای شریعت زاده نایب رئیس - بیشنهاد آقای باستانی (شرح ذیل خوانده شد) ماده الحاقیه - اگر مستخدم مزبور در حین انجام وظایف قانونی مرتکب تقصیر اداری شود بموجب اصول و مقررات اداری مسئول خواهد بود نایب رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه) شریعت زاده - این يك پیشنهادی است که بنده در موقع تصویب کسرات های مستخدمین دیگر هم کرده ام و مجلس هم رأی داده است بعقیده بنده مستخدم ایران هر کس باشد تیمه داخل باشد یا خارجه باید تابع قوانین داخلی باشد نمی شود که در نتیجه ارتکاب تقصیرات اداری مسئول نباشد و مسئولیت هم مطابق با اصول مقررات مملکت نداشته باشد بنابراین بنده این پیشنهاد را کردم و تصور میکنم که سابقاً هم نسبت بکسرات مستخدمین امریکائی همین ماده الحاقیه پیشنهاد شد و در کمیسیون و مجلس هم تصویب شد حالا هم اگر آقای مخبر قبول بفرمایند گمان می کنم خیلی بوقوع است نایب رئیس - آقای مخبر چه می فرمائید؟ مخبر - مطابق قانون ۲۴ خرداد که راجع بکسرات بلژیکها از مجلس گذشته است که عین ماده اش را می خوانم ماده مستخدمین بلژیکو مذکور تابع نظامات و مقررات اداری بوده و در صورت ثبوت تخلف مورد مسئولیت رافع و موافق مقررات اداری با آنها رفتار خواهد شد در ماده دوم این قانون هم که اشاره به آن قانون شده در اینصورت نظر آقای شریعت زاده تأمین شده و دیگر پیشنهاد ایشان از روی ندارد

شریعت زاده - مسترد میکنم نایب رئیس - رأی می گیریم با ورفه باین قانون آقایانی که موافقت فرمودند سیدو الاورقه بقبول خواهند داد (اخذوا استخراج آرا بعمل آمده شصت و نه ورفه سفید تعداد شد) نایب رئیس - عده آقایان هشتاد و هفت با کثرت شصت و نه رأی تصویب شده اسامی رأی دهندگان آقایان: میرزا جواد خان خونی - سیف الله خان اسکندری - میرزا محمد خان معظمی - محمد تقی خان احمد - محمد هاشم میرزا انور - میرزا محمد حسین صدرائی - سید عبدالملک میرزائی میرزا حسین خان زهیم - شیخ الاسلام ملایری - میرزا صادق خان اکبر - میرزا حسین خان اسفندیاری فتح الله میرزا هرمزی علی اعظمی زنگنه - میرزا یوسف خان قائم مقام محمدولی خان اسدی - هاجم - میرزا محمد خان مصدق - ناصر ندامانی - حبیب الله خان شادلو - غلام حسین میرزا میرزا عبدالعزیز مفتی - میرزا محمد تقی بهار - دکتر ضیائی - میرزا سید احمد بهبهانی - آقا سید محمد مدرس - میرزا محمد تقی ذوالقدر - حسین خان فرمند - میرزا سید حسن کاشانی - شیروانی - میرزا محمد نجف - اکبر میرزا - میرزا آقاخان هصر انقلاب - امیر حسین خان بهتیار - کی - استوان - میرزا شهاب الدین - دکتر آقا بان - میرزا علیجان خطیبی - میرزا مهدی رضا متعهد - آقا سید حسن اجاق - میرزا رضا خان افشار - بهی زنگنه - حاج سید علی طباطبائی دیا - محمدولی میرزا فیروز - میرزا محمد خان وکیل - آقا سید حسن تقی زاده - سید محمد خان وحید - آقا شیخ محمد علی تهرانی - میرزا رضا خان حکمت - میرزا عطاءاله خان روحی - میرزا عبدالله خان - دکتر حسین خان بهرامی - میرزا احمد خان شریعت زاده - سلیم ایزدی - آقا سید کاظم یزدی - میرزا احمد خان اخگر - میرزا حبیب الله خان کمالوند - آقا رضاهمدوی - میرزا آقاخان دیوانبیکه سید کاظم خان اتحاد - میرزا زین - العالیهین رهنما - میرزا علی کازرونی - سید علاء الدین بهبهانی - سید محمد علی - شوشتری - حاج میرزا بهی دولت آبادی - سهرابخان ساکینیان - سلیمان میرزا - میرزا عبدالله باستانی - میرزا عبدالعسین صدر - ارباب کیخسرو شاهرخ نایب رئیس - آقای کفیل چه فرمایید؟ کفیل وزارت معارف - راجع باصلاح و توسعه معارف آذربایجان آقایان نمایندگان از مدت ها توجه داشتند دولت همیشه در نظر داشت که

مجلس امکان اقدامی برای این کار بکنند و تاکنون وسائل آن فراهم نشده بود ولی فعلاً کموقع شد يك لایحه تدارک شده برای اعتباری و يك هزار تومان جهت توسعه معارف آذربایجان که تقدیم میشود و تقاضای کمی فوریت در خود مجلس شورای ملی مطرح مذاکره شود و رأی بگیرند امامی - بنده تقاضای فوریت می کنم وزیر مالیه - در خود لایحه فوریت تقاضا شده نایب رئیس - اگر آقایان اجازه می فرمایند چند دقیقه تنفس می شود (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از سه ربع ساعت مجدداً به ریاست آقای تدرین تشکیل گردید) وزیر عدلیه - يك ماده واحد در چند روز قبل تقدیم کردم که مراجعه به کمیسیون تجدیدنظر در قانون استخدام شد فوریتش را هم در آن لایحه تقاضا کرده بودم و در این هم داده شده و مدتی هم هست طبع و توزیع شده است چون در عمل خیلی لازم است و خیلی احتیاج داریم و نظام نامه آنهم تهیه شده است چون چند دقیقه هم بیشتر وقت لازم ندارد استدعای کمی حالا مطرح بفرمایند که زود تر تکلیفش معلوم شود که در عمل نهایت احتیاج را به آن داریم رئیس - آقای رهنما (اجازه) رهنما - با اظهارات آقای وزیر مخالفتی ندارم ولی قبل از آنکه این را بیاورند از طرف کفیل وزارت معارف يك ماده واحد راجع به معارف آذربایجان پیشنهاد شده بود و مجلس هم موافقت کرد که مطرح شود خوب است اول آن لایحه مطرح شود بعد این مسئله را که آقای وزیر عدلیه میفرمایند وزیر عدلیه - بنده تصور می کنم در آن موضوعی که آقای رهنما فرمودند نهایت علاقه مندی را داشته باشیم و بنده خودم در این خصوص اقدام کرده ام و با آقای میرزا جواد خان هم رفیقیم این موضوع را با آقای رئیس مالیه مذاکره کردیم ولی این لایحه را که عرض میکنم خیلی فوری و فوری است و نظام نامه اثر هم تهیه شده است و در حقیقت محل احتیاج عامه مردم است رئیس - علی ای حال ناموقی که دوسیه اش را حاضر کنند بنده تصور میکنم بشود جمع بین هر دو بیشنهاد کرد - باین ترتیب که بیشنهاد وزارت معارف را جلو بگذاریم تا دوسیه آنرا هم بیاورند والا مجلس معطل میباشد اصل ماده واحد پیش

نهادهای عرض مجلس می رسد به آرای بغوریتش می گیریم (بشرح ذیل خوانده شد) ماده واحد - مجلس شورای ملی تصویب می نماید که برای تأسیس مدارس جدید در آذربایجان رافع نواقص اداری معارف آن ایالت مبلغ شش هزار تومان در هذالسنه برای دو ماده آخر سال و مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای تمام سال ۱۳۰۵ از خزانه مملکتی همان سنه پرداخت شود مجموع این مبلغ علاوه بر بودجه هذالسنه وزارت معارف و اعتباری است که تا بحال به مصرف معارف آذربایجان میرسد است ترتیب تقسیم این اعتبار با وزارت معارف خواهد بود رئیس - فوریت این لایحه معارف است آقای رهنما (اجازه) رهنما - موافقم رئیس - آقای امامی (اجازه) امامی - موافقم رئیس - آقای تهرانی (اجازه) تهرانی - موافقم رئیس - آقای رضوی (اجازه) رضوی - موافقم رئیس - آقای حائری زاده (اجازه) حائری زاده - بنده مخالف با اینکه رأی بغوریتش امروز گرفته شود نیست ولی استدعای کمی مطرح شود و بعد از طبع و توزیع مطرح شود که مالیه را مطالعه کرده باشیم اگر اصلاحاتی در متن مصادره بنظرمان رسید به عرض مجلس برسانیم رئیس - آقای رهنما (اجازه) رهنما - آقای حائری زاده اصولاً هم خودشان باین فکر موافق بودند و چندی قبل هم که راجع به همین موضوع یعنی از زیاد بودجه معارف آذربایجان مذاکره میشد ایشان موافقت می کرده ولی این يك ماده واحد است که هبازت از دو قسمت است و برای امسال شش هزار تومان و برای سال آتی بیست و پنج هزار تومان تخصیص می دهند این مسئله بلكه بود بچیز بیخی ندارد که ما بخواهیم در اطراف آن مذاکره کنیم وقت خودمان و مجلس را اشغال کنیم خوب است آقا موافقت بفرمایند این قضیه بقدر يك ربع شود تمام میشود میرو - بی کارش رئیس - رأی گرفته میشود بغوریت نایب این لایحه یعنی شش هزار تومان و مجلس آذربایجان

موافقت قیام فرمایند
(اگر تفریق قیام نمودند)
رئیس - تصویب شده ماده واحده مطرح است.
آقای رهنما (اجازه)
رهنما - موافق
رئیس - آقای امامی
امامی - موافق
رئیس - آقای تهرانی
تهرانی - معلوم است که بنده اولین موافق این لایحه بودم همچنین وکلای آذربایجان ولی چون یک اجامالی دارد و مخصوصاً چون وکلا بطور عموم عطف توجهی دارند که زبان وطنی و زبان ملی ما خیلی توسعه پیدا کند حتی در جاهائی که سابقاً هم بوده خارج از ایران ولی این لایحه بطریق اجمال نوشته شده بیست و پنج هزار تومان برای معارف آنجا و مؤسسات معارفی آنجا و مؤسسات معارفی یعنی مدارس ابتدائی متوسطه و عالی اند این اجمال را بنده معتقد نیستم حتی الامکان مایلو که بمعارف میدهم باید بیشتر از یک عشر حقوق اداره معارف نشود و سابقی صرف مکاتب ابتدائی بشود همه نظر مجلس بتخصیص آذربایجان که باید معارف آنجا تکمیل پیدا کند این است که مدرسه ابتدائی آنجا زیاد شود مردم الفبای فارسی را تکمیل بکنند و اطلاع پیدا بکنند این اجمال باعث این است که پس فردا مجلس باشد یا نباشد وقتی مجلس روی این اجمال رأی داد بیست و پنج هزار تومان برای مؤسسات معارفی آنجا باشد شاید ده هزار تومان خرج اداره معارف شود و این مخالف آن عقیده است که وکلا در باره معارف آذربایجان دارند بنده عقیده ام این است در آینده باید نوشته شود که بیش از یک عشر حق ندارد .

این برای حقوق رئیس را منشی معارف یا ادارات معارفی نیست هیچ همچون نظری نبوده و جز اینکه وزارت معارف را وادار کرد که پیشنهاد این اعتبار را برای معارف آذربایجان بکند . چنانکه نمایندگان محترم هم کار کیفی از اوضاع معارف آنجا مطلع بودند همین بوده است که اوضاع مدارس آنجا دچار تزلزل شده و در مقدمه همین لایحه که تقدیم شد توضیح شده که عایدات معارفی آذربایجان امسال بواسطه کسر نیم عشر اوقاف یک مبلغ کلی کسر کرده فریب سیزده هزار تومان که هر ساله این مبلغ برای مدارس ملی آنجا تخصیص میشود با نپرداخته میشود یک کمک فوق العاده بود . این سیزده هزار تومان که از این رفت طلباً و ضعیفات معارفی آنجا یک تزلزلی پیدا کرد و ما مجبور بودیم که اگر بخواهیم وضعیت معارفی آنجا را بهمان حالت سابقه بکار بیندازیم باید آن سیزده هزار تومان را بر دوازدهم واگردانیم و توسعه هم با اوضاع معارفی آنجا بدیم یک مبلغی هم بایستی بر آن اضافه میشد . مسئله دیگری که باید بنده بعرض برسانم اینست که در آذربایجان یک مسئله خیلی اهمیت پیدا کرده و آن اینست که معلم بیچاره نمی شود و اجزای معلم از هر کس هم با آنجا مستلزم یک مخارج زیاد است و البته نمایندگان محترم تصدیق میکنند که باید معلمین خوب با آنجا فرستاد و تشکیل دارالمعلمین در آنجا داده شود . در آنجا دوسه تا مدرسه متوسطه هست . امامی - یکی است . کفیل وزارت معارف - مدارس متوسطه که آنجا هست یکی از آنها شش کلاس دارد و بقیه کمتر و آنهم که شش کلاس دارد معلمین لایق و شایسته ندارد و بکلی ترتیب تدریس در آنجا یک ترتیب غیر مرتبی است که هیچ مطابق منظور مسا نیست . بنابراین نهایت احتیاج را داریم که یک معلمینی با آنجا بفرستیم که آن مدرسه را سر و صورتی بهتر بدهند و یک کلاس مخصوص ترتیب بدهند که در آنجا یک معلمینی ترتیب بشوند و از آنجا بیرون بیایند که آن معلمین در سایر نقاط آذربایجان مشغول تدریس بشوند و اسباب یک پیشرفتی بشود . اما اگر مخارج اداری در آنجا نده شده است اینرا حضوراً عرض میکنم در بودجه که از کمیسیون بودجه گذشته است حقوق رئیس معارف آذربایجان خیلی قابل است و با آن حقوق اجزای بکنفر آدمی که شایسته باشد بتواند کارها را در تحت نظر در بیارند قطعاً پیش نخواهد رفت و البته هم ما محتاج هستیم که بکنفر آدم شایسته

بفرستیم و بان آدم ناچاریم یک حقوق اضافه تری بدیم . بالاخره این از آن مشری هم که آقا می فرمایند شاید خیلی کمتر شویس این نواقص اداری که در ماده قید شده است برمی گردد روی همین یک منظور و نظر دیگری هم نیست و ما اگر بخواهیم برای اعضاء اداری خودمان یک اضافه حقوقهائی منظور کنیم آن قانون علیحده دارد و مطابق قانون استخدام در سال دربارت کسانی که حق داشته باشند اضافه حقوق معین میشود و از نظر وزارت مالیه میگذرد و بالاخره در کمیسیون بودجه تحت دقت مباحثه و از مجلس میگذرد و انجام میشود و از نظر وزارت مالیه میگذرد و بالاخره در کمیسیون بودجه تحت دقت می آید و از مجلس میگذرد و انجام میشود . بنا بر این گمان نمیکنم اشکالی داشته باشد و علاوه عرض می کنم اضافه میکنم که گذشتن بودجه حقیقاً خیلی ضرورت و فوریت دارد و هر قدر بیشتر توجه شود یک اقدام مهمی برای توسعه معارف آذربایجان که مورد توجه همه آقایان است خواهد شد . جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است . شیروانی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات . رئیس - بفرمائید شیروانی - یک پیشنهادی آقای حائری زاده کردند آقایان قبول نکردند که بالاخره یک لایحه ای که یک مرتبه خوانده شده و ممکن است در باره اش هزار جور تغییر لازم باشد آنرا طبع و توزیع کنند . اینرا که قبول نکردند حالاً هم که در اصل مطلب میفرماییم حرف بزنیم آقایان میفرمایند مذاکرات کافیست! یک لایحه را بکنفر درش حرف بزنند و بگویند مذاکرات کافیست بنده این طرز را غلط میدانم در یک مجلسی . امر شورویست باید گفتگو شود و در یک مجلسی حرف بزنند . هیچکس مخالف با اساس نیست همه موافقت آنها یک اختلافاتی دارند و میخواهند رفع کنند . کفیل وزارت معارف - آقای شیروانی میفرمایند که یک لایحه یکدفعه خوانده می شود اول این یک عبارت طولانی ندارد و بهلاسه ممکنست دوم مرتبه دیگر هم قرائت بشود بنده تصور میکنم آقایان این نوع مسائل را با اینکه دوزیده هستند زود استنباط میکنند و محتاج نیست زیاد مذاکره شود . رئیس - عالی ای حال رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایانی که هست و پنج هزار تومان انلا بیست هزار

کافی میدانند قیام فرمایند (اگر تفریق استند) رئیس - کافی است پیشنهاد آقای تقی زاده . (اجازه) (شرح ذیل خوانده شد) پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بر ماده علاوه شود : مخارج اداری از این مبلغ بیشتر یک عشر مبلغ کل که بموجب این ماده تصویب میشود نخواهد بود . رئیس - آقای تقی زاده (اجازه) تقی زاده - توضیحاتی که در اینجا لازمست همان مطالبی است که آقای طهرانی فرمودند و بنده نمیخواهم چیز زیادی بر آن اضافه کنم . تمام ماها علاقه مند به تمهیم معارف و تعلیمات ابتدائی هستیم و میخواهیم مدارس در این مملکت زیاد شود و باید مجلس شورای ملی همه سعی خودش را بکند که از مخارج اداری در وزارت معارف جلو گیری کند . برای اینکه ما در آتیه با وجدان راحت بتوانیم بودجه معارف را با اعلائی درجه که ممکن است برسانیم ایشان فرمودند شاید کمتر از یک عشر بشود ما می نوشتم بیش از یک عشر نباید . اگر اینرا قبول بفرمائید باین مسئله می شود رأی داد و الا بنده شخصاً از شخصی هستم که بدون این شرط نمی توانم رأی بدیم . کفیل وزارت معارف - بنده برای اینکه خاطر آقایان کلام مطبوع باشد این پیشنهاد را قبول می کنم . شیروانی - بنده هم یک پیشنهادی کرده ام . رئیس - پیشنهاد آقای شیروانی گمان میکنم تأمین شده باشد . شیروانی - بنده با یک عشر هم مخالفم . رئیس - پیشنهاد آقای شیروانی . (شرح ذیل خوانده شد) پیشنهاد می شود : جمله (رفع نواقص اداره معارف) از ماده حذف شود . طهرانی - بنده هم همینطور پیشنهاد کرده ام . رئیس - آقای شیروانی . (اجازه) شیروانی - بنده چون یک ماده دیگر هم پیشنهاد کردم و مطالب دیگر خود را در آن پیشنهاد عرض می کنم در اینجا در حدود همین پیشنهاد خودم عرض می کنم . بنده عقیده دارم اگر این ماده با ذکر کلمه (رفع نواقص اداری) قبول بشود این بیست و پنج هزار تومان انلا بیست هزار

تومانش صرف نواقص اداری می شود و پنج هزار تومان دیگرش هم صرف مدارس میشود . امامی - خونی - معلوم میشود آذربایجان معارف نمیخواهد! شیروانی - آقای خونی اجازه بدهند که اگر یک قانونی میخواهد برای ولایتشان بگذرد صرف مصالح ولایتشان بشود نه صرف یکمده میز نشین که از طهران برود آنجا . مصالح آنجا این است که در آنجا مدرسه زیاد شود و بنده باین نظر باین لایحه برای خواهم داد والا اگر یک قران از این بیست و پنج هزار تومان صرف اداره بشود بنده مخالفت خواهم کرد . یعنی چه آقا !! بقیه بنده اداراتی که ما در این مملکت داریم هشت عشرش زیاد است و روزی که ما بتوانیم کار در این مملکت ایجاد کنیم هشت عشر از اعضاء این ادارات را باید بیرون کنیم . این است موضوع . حالا بیست و پنج هزار تومان از این بودجه فقیر مملکت در تمام ایران گرفته می شود برای آذربایجان و تمام ایران هم راضی هستند بدهند . برای اینکه از نقطه نظری که بنده و آقای خونی داریم در آنجا مدرسه تأسیس شود و زبان اجنبی از بین برود و در آنجا زبان وطنی خودمان زیاد شود . همه نظر باین است والا بنده هیچ رجحانی بآذربایجان نسبت باصفهان نمی دهم همه جای ایران باید معارفش درست شود . بنده آنجا را از این نقطه نظر رجحان میدهم که ترکی در آنجا حرف زده نشود و زبان وطنی خودمان حرف زده شود . راهش هم همین است همه تشخص داده ام . بنده هم شاید زود تر از آقایان ده مقاله در این خصوص نوشته ام کسه باید مدرسه در آنجا زیاد کرد ولی اگر بخواهیم نواقص اداری را بپلوی آن بگذاریم بقیه بنده بیست هزار تومانش صرف رفع نواقص اداری میشود و پنج هزار تومان هم چندتا مدرسه که بالاخره معلوم نیست مطابق پروگرام باشد یا نباشد آنجا تأسیس میشود . این است که بنده پیشنهاد کردم جمله (رفع نواقص اداری) از ماده حذف شود ولی برای تکمیل مدارس و چیزهای دیگرش و آنچه که بکوش بنده خورد موافق هستم . کفیل وزارت معارف - بنده گمان میکنم بعد از پیشنهاد آقای تقی زاده و موافقت بنده در موضوع تبصره دیگر جای تردید باقی نمی ماند که بیشتر از یک عشر از این اعتبار صرف مخارج اداری نباشد .

باز هم این را تذکر آ عرض میکنم که ما نمیخواهیم در آنجا تأسیس یک ادارات جدیدی بکنیم . فقط در قسمت رئیس معارف آنجا همانطور که عرض کردم این حقوق حاضر برای او کافی نیست و باین حقوق نمیشود یک نفر آدم لایق و شایسته را بآنجا فرستاد . باید حقوق بیشتر داد . و یک آدم کارکن و توانا با آنجا فرستاد و غیر از این هیچ نظری نیست و تبصره هم که معین کرده است که بیشتر از یک عشر برای مخارج اداری صرف نشود و بقیه اش هم تمام صرف معلم است و کمک به مدارس ملی دیگر هیچ اشکالی باقی نخواهد بود . رئیس - پیشنهاد آقای طهرانی هم در همین زمینه است یک قسمت پیشنهاد آقای حائری زاده و آقای دیبا هم در همین زمینه است . طهرانی - بنده پیشنهاد می کنم مدارس ابتدائی هم اضافه شود رئیس - رأی گرفته میشود پیشنهاد آقای شیروانی و طهرانی آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمائید (عده کمی برخاستند) رئیس - تصویب نشد . قسمت اول پیشنهاد آقای حائری زاده و دیبا (پیشنهاد مزبور بشرح ذیل خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم بعد از جلسه برای تأسیس مدارس (نوشته شود) چهار کلاس ابتدائی و جمله (رفع نواقص اداری معارف آن ایالت) حذف شود . رئیس - آن قسمت اخیر دیگر مورد ندارد آقای حائری زاده در قسمت اول توضیح بدهید . حائری زاده - آقایان لابد در نظر دارند که این لایحه که آمده اضافه بر بودجه است که وزارت معارف برای تمام مملکت تنظیم کرده است که یک قسمش هم بودجه معارف آذربایجانست . در آن بودجه آذربایجان یک اداره دارد حقوقی هم با جزای آن جا داده میشود . رئیس معارف آنجا چه رسیدگی بچهار مدرسه بکند چه رسیدگی بیست مدرسه بکند چندان تفاوتی نمیکند سال آتیه هم وقتی بودجه تنظیم میشود ممکنست اگر اداره معارف آنجا قیسه ای داشته باشد رفع شود ما نظری که داشتیم برای تعمیم مدارس ابتدائی بود که مدرسه چهار کلاس ابتدائی در فرقه و قضبات تأسیس شود که فقط نوشتن و خواندن زبان فارسی را بیاموزند . مدارس عالی مادر تهران هم هنوز نداریم که خواسته باشیم در ولایات دیگر درست کنیم ولایات دیگر همانطوری که آقای

شیروانی فرمودند آذربایجان و فارس و کرمان را بنده فرقی نمیگذارم . اگر مدارس عالی بخواهد آنجا هم میخواهد آذربایجان و خوزستان و اینجاها را بنده هر چه دولت پیشنهاد کند که مدارس چهار کلاس ابتدائی درست کند رأی میدهم و بنده از اینجهت این پیشنهاد را کردم که بنده از جمله برای تأسیس مدارس نوشته شود چهار کلاس ابتدائی که این بول فقط خرج مدارس چهار کلاس ابتدائی بشود رئیس - تعیین سنوات دوره ابتدائی بر طبق پروگرام است که شورای عالی معارف باید تصویب کند و شورای عالی معارف ابتدائی را شش سال قرار داده است بنا بر این بنده پیشنهاد مخالف بر کرام پیشنهاد کرد حائری زاده - شش سال را پیشنهاد میکنم رئیس - ممکنست اصلاح کنید بعضی پیشنهادات دیگر هم در این زمینه شده است . آقای رهنما (اجازه) رهنما - بنده باین پیشنهاد مخالفم و علت مخالفتم توجه دادن نمایندگان محترم است بیک موضوع اساسی و مندرجاتی که الان در جریانست و بیین دارم اگر مطلع شوند البته این نظر بهر آنکه قدری تعدیل خواهند کرد در قسمت اصل قضیه بنده از آقای مشار تشکر میکنم که حقیقاً با یک نیت خالص آمده اند و دنبال اینکار را گرفته اند و البته این یک بودجه نیست که بخواهند در آنجا اداره ای تأسیس کنند ممکنست در قسمت های دیگر یک احتمالی داده شود ولی در این قسمت بخصوص بنده می دانم و مطلع هستم که با یک نیت خالصی این لایحه تقدیم شده است و در اینجا باید بگویم که این فقط به مدارس چهار کلاس باشد کلاس ابتدائی تخصیص داده شود که فارسی تها یاد بکنند یا یاد نکنند این مذاکرات اساساً خوب نیست برای آذربایجان همانطور که تعلیمات ابتدائی لازم است تعلیمات عالی هم لازم است . متوسطه هم لازمست . مانع توانیم ترقی بدیم و صلاح هم نیست فرقی بدیم که دو کلاس یا سه کلاس باشد برای اینکه اگر آقایان متوجه باشند بفرمایند ایشان و قدری مطلع شوند از مذاکره ایشان که میکنند متوجه باین مسئله خواهند شد که چرا بنده نمیخواهم عرض کنم فقط این مبلغ برای مدارس و تأسیسات تربیتی آنجا است همانطور که تهران مدارس متوسطه و عالی دارد در آذربایجان هم این قبیل مدارس لازمست اگر شما بگویند که فقط مدارس ابتدائی

باشند این خوب نیست و با تعلیماتی که در اطراف این فکر دارند میبکنند صلاح نیست در صورتی که نیت شما هم این است که معارف و تربیت و تحصیل در آن جا ترویج شود بنابراین وقتی شما مدارس را فرق نگذاشتید البته خود وزارت معارف تشخیص خواهد داد که مدارس ابتدائی آنجا را باید زیاد کرد ولی در عین حال نظر به مدارس عالی هم دارد و میخواهد اهالی آذربایجان از تمام تحصیلات استفاده کنند فقط از یک تحصیلات معهود رئیس - پیشنهاد آقای تهرانی هم این است که یک کلمه ابتدائی اضافه شود پیش نهاد آقای آقا سید یعقوب هم همینطور تهرانی - اجازه می فرمائید رئیس - یک پیش نهادی را وقتی چند نفر امضا کردند بکنفر که توضیح بدهد کافی است کفیل وزارت معارف - توضیحاتی که بنده دادم آقایان را متقاعد نکردش کردم که یک قسمت از کارهای مهم مادر اینجا تأسیس دارالمعلمین است ولی وقتی در قانون ذکر شود که بصرف مدارس ابتدائی برسد دیگر نمی توانیم در آنجا دارالمعلمین دائر کنیم علاوه برای ما غیر ممکنست که هر سال ده یا بیست نفر معلم از تهران اجیر کنیم و با آنجا بفرستیم برای اینکه یک خرج خیلی زیادی دارد بلکه باید در همان محل دارالمعلمین تشکیل داد تا فارغ التحصیل های آن در آذربایجان و اطراف مشغول تدریس شوند بنابراین یک قسمت از این بول باید به مصرف تأسیس دارالمعلمین و دارالمعلمات برسد و البته ما از شما هم بصرف مدارس ابتدائی خواهد رسید رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده که اضافه شش کلاس ابتدائی است موردش اینجاست و عبارت اینطور میشود : مجلس شورای ملی تصویب می نماید برای تأسیس مدارس شش کلاس در آذربایجان رأی گرفته میشود پیشنهاد آقای حائری زاده آقایان موافقت قیام فرمائید (عده ای برخاستند) رئیس - تصویب نشد وزیر عدلیه - اجازه بفرمائید که بنده یک موضوعی را بعرض آقایان برسانم بعد آقایان هر طور می خواهند عمل کنند . علت اینکه این لایحه به مجلس آمده است چیست و برای چیست ؟ علتش همان است که آقای کفیل معارف توضیح دادند معارف آذربایجان که بودجه دارد یک بودجه محلی و یک بودجه دولتی بود که دولتی سالی ۲۰ هزار

کنم که یکی از این لواج امروز جزه دستور شود و بگذرد و فردا سر یک جلسه مخصوصی برای این کار تشکیل شود و لواجی که اهمیتش زیاد تر است برای دستور معین کنیم که بتوانیم زودتر آنها را بگذرانیم و فلا تقاضا میکنم لایحه دیون دولتی جزء دستور امروز بشود

رئیس - جزه دستور هست آقای حائری زاده

(اجازه)

حائری زاده - بنده کتبم عرض کرده ام که لایحه خط آهن از کمیسیون فواید عامه راپورتش آمده است - اگر آنرا در درجه درجه اول دستور قرار دهیم خیلی مناسب است

رئیس - راجع به لایحه خط آهن کمیسیون خارجه هنوز راپورتش را نمانده است ممکن است کمیسیون خارجه زودتر تشکیل شود و راپورتش را که داد جزه دستور میشود

آقای هراتی (اجازه)

هراتی - بنده پیشنهاد می کنم تقدیم کردم که خبر کمیسیون فواید عامه که یک ماده هم بیشتر نیست راجع به واگذاری حق تقدم امتیاز چراغ برق اصفهان به میرزا فضل الله خان دهش جزء اول دستور شود و یک رای هم بیشتر ندارد

رئیس - آقای آقا سید بقوب (اجازه)

آقا سید بقوب - بنده خواستم عرض کنم آقایان با اینکه خیلی شوق دارند که لواج زودتر بگذرد در صورتیکه دستور قبلا معین شده است خوب است همان دستور تعقیب شود

بنده معتقدم اول لایحه وزارت عدلیه و بعد از آن چیزی را که آقای عراقی راجع به چراغ برق اصفهان فرمودند تصویب کنیم و همین ترتیب پیش برویم

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای عراقی و دولت آبادی آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - خبر کمیسیون فواید عامه راجع به تقاضای امتیاز چراغ برق (شرح آتی خوانده شد)

ماده واحده - تازگی که آقای میرزا فضل الله خان دهش روشنائی شهر اصفهان را بوسیله چراغ برق باشرایطی که مشارالیه از حیث استمداد کارخانه و تاریخ تأسیس آن و مدت روشنائی و قیمت فواید الکتریکی و شرایط فنی کارخانه و سیم کشی و نصب پایه ها و فراهم کردن لوازم چراغ و غیره تقبل نموده تصدی نماید در موقع اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در اصفهان در تساوی شرایط حق تقدم به میرزا فضل الله خان

رئیس - آقای آقا سید بقوب (اجازه)

آقا سید بقوب - بنده عرض کرده ام که کمیسیون خارجه هنوز راپورتش را نمانده است ممکن است کمیسیون خارجه زودتر تشکیل شود و راپورتش را که داد جزه دستور میشود

آقای هراتی (اجازه)

هراتی - بنده پیشنهاد می کنم تقدیم کردم که خبر کمیسیون فواید عامه که یک ماده هم بیشتر نیست راجع به واگذاری حق تقدم امتیاز چراغ برق اصفهان به میرزا فضل الله خان دهش جزء اول دستور شود و یک رای هم بیشتر ندارد

رئیس - آقای آقا سید بقوب (اجازه)

آقا سید بقوب - بنده خواستم عرض کنم آقایان با اینکه خیلی شوق دارند که لواج زودتر بگذرد در صورتیکه دستور قبلا معین شده است خوب است همان دستور تعقیب شود

بنده معتقدم اول لایحه وزارت عدلیه و بعد از آن چیزی را که آقای عراقی راجع به چراغ برق اصفهان فرمودند تصویب کنیم و همین ترتیب پیش برویم

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای عراقی و دولت آبادی آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - خبر کمیسیون فواید عامه راجع به تقاضای امتیاز چراغ برق (شرح آتی خوانده شد)

ماده واحده - تازگی که آقای میرزا فضل الله خان دهش روشنائی شهر اصفهان را بوسیله چراغ برق باشرایطی که مشارالیه از حیث استمداد کارخانه و تاریخ تأسیس آن و مدت روشنائی و قیمت فواید الکتریکی و شرایط فنی کارخانه و سیم کشی و نصب پایه ها و فراهم کردن لوازم چراغ و غیره تقبل نموده تصدی نماید در موقع اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در اصفهان در تساوی شرایط حق تقدم به میرزا فضل الله خان

رئیس - آقای آقا سید بقوب (اجازه)

آقا سید بقوب - بنده خواستم عرض کنم آقایان با اینکه خیلی شوق دارند که لواج زودتر بگذرد در صورتیکه دستور قبلا معین شده است خوب است همان دستور تعقیب شود

بنده معتقدم اول لایحه وزارت عدلیه و بعد از آن چیزی را که آقای عراقی راجع به چراغ برق اصفهان فرمودند تصویب کنیم و همین ترتیب پیش برویم

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای عراقی و دولت آبادی آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - خبر کمیسیون فواید عامه راجع به تقاضای امتیاز چراغ برق (شرح آتی خوانده شد)

ماده واحده - تازگی که آقای میرزا فضل الله خان دهش روشنائی شهر اصفهان را بوسیله چراغ برق باشرایطی که مشارالیه از حیث استمداد کارخانه و تاریخ تأسیس آن و مدت روشنائی و قیمت فواید الکتریکی و شرایط فنی کارخانه و سیم کشی و نصب پایه ها و فراهم کردن لوازم چراغ و غیره تقبل نموده تصدی نماید در موقع اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در اصفهان در تساوی شرایط حق تقدم به میرزا فضل الله خان

ممكن است بمدای سه چهار سال دیگر يك كسى بايد و پیشنهادی باشرایطی بهتر باشد و باین ترتیب کار روشنائی اصفهان عقب می افتد

فلا این حق را به میرزا فضل الله خان میدهم هر وقت يك كسى پیشنهادی بهتری داد و میرزا فضل الله خان قبول نکرد باو میدهند - این است که بنده موافق همین ماده بگذرد

مغیر - این مسئله در کمیسیون هم مذاکره شد و نظر کمیسیون همان بود که آقای شیروانی توضیح دادند و چون نظیر همین پیشنهاد آقای مهدی در کمیسیون هم شد و کمیسیون رو کرد این است که بنده نمیتوانم قبول کنم

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای مهدی آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معمودری خواستند)

رئیس - قابل توجه نشد - پیشنهاد آقای طهرانی (اینطور خوانده شد)

این بنده پیشنهاد مینمایم که قبل از (در صورت تساوی شرایط) (در دفعه اولی) اضافه شود

طهرانی - این عبارتی که اینجا است بنظر بنده اگر آقایان در دست دقت فرمایند ملتفت میشوند

اینجا نوشته است که پس از اینکه این مقدمات تهیه شد در موقع اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در اصفهان در صورت تساوی شرایط حق تقدم با میرزا فضل الله خان مزبور خسرو خواهد بود

موقع اعطای امتیاز انحصاری حالا است - اینکه می سال دیگر هم که دولت بخواند امتیاز بدهد باز میرزا فضل الله خان مقدم است شصت سال دیگر هم همینطور؟ البته باید معین شود که تا چه سال با پنجاه سال این حق با میرزا فضل الله خان است - که پس از آنکه خانه پیدا کرد این حق از او سلب شود والا الی الابد حق تقدم برای میرزا فضل الله خان باشد - خوب نیست و از این عبارت اینطور استفاده میشود در صورتیکه مقصود این نیست

مغیر - بنده باز بنظر مجلس واگذار میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایان تصویب میکنند قیام فرمایند

(کسی قیام نکرد)

رئیس - پیشنهاد آقای شیروانی قرائت میشود

(باین مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم - بعد از کلمه شهر اضافه شود و حومه

شیروانی - اگر ماده بحال خود باقی بود بنده عرضی نداشتم ولی چون پیشنهاد آقای یاسائی را آقای مغیر کمیسیون قبول کردند لذا باید بنده توضیح عرض کنم که اولاً از قرائتی که متفحص آلمانی برای خود بنده گفته این کارخانه متجاوز در سی هزار چراغ خواهد داد و بنده هم ممکن است زیادتر چراغ بدهد و چون شهر اصفهان فعلا این قدر ها احتیاج ندارد

مغیر - این مسئله در کمیسیون هم مذاکره شد و نظر کمیسیون همان بود که آقای شیروانی توضیح دادند و چون نظیر همین پیشنهاد آقای مهدی در کمیسیون هم شد و کمیسیون رو کرد این است که بنده نمیتوانم قبول کنم

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای مهدی آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معمودری خواستند)

رئیس - قابل توجه نشد - پیشنهاد آقای طهرانی (اینطور خوانده شد)

این بنده پیشنهاد مینمایم که قبل از (در صورت تساوی شرایط) (در دفعه اولی) اضافه شود

طهرانی - این عبارتی که اینجا است بنظر بنده اگر آقایان در دست دقت فرمایند ملتفت میشوند

اینجا نوشته است که پس از اینکه این مقدمات تهیه شد در موقع اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در اصفهان در صورت تساوی شرایط حق تقدم با میرزا فضل الله خان مزبور خسرو خواهد بود

موقع اعطای امتیاز انحصاری حالا است - اینکه می سال دیگر هم که دولت بخواند امتیاز بدهد باز میرزا فضل الله خان مقدم است شصت سال دیگر هم همینطور؟ البته باید معین شود که تا چه سال با پنجاه سال این حق با میرزا فضل الله خان است - که پس از آنکه خانه پیدا کرد این حق از او سلب شود والا الی الابد حق تقدم برای میرزا فضل الله خان باشد - خوب نیست و از این عبارت اینطور استفاده میشود در صورتیکه مقصود این نیست

مغیر - بنده باز بنظر مجلس واگذار میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایان تصویب میکنند قیام فرمایند

(کسی قیام نکرد)

رئیس - پیشنهاد آقای شیروانی قرائت میشود

(باین مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم - بعد از کلمه شهر اضافه شود و حومه

کشیده اند و باید یک حق تقدمی بایشان داده شود

چون يك نكته در اینجا مطرح شد که اگر جواب داده نشود برای بعدها سابقه خواهد بود خوب نیست

عرض می کنم وزارت فواید عامه متجاوز از ده سال است که حق تقدم را اینطور در اجازه ها و امثال ذلك تعبیر کرده و گفته منی تقدم این است که مثلا در موقعی که مدت اجازه تمام میشود اگر پیشنهادی رسید که شرطش با پیشنهاد خود صاحب امتیاز یا يك كسى که يك معدنی در اجازه او بوده مساوی بود در صورت تساوی شروط آن شخص تقدم دارد

یعنی اینطور معمول است که اگر پیشنهادی رسید به آن شخص که معدن در اجازه اوست اطلاع میدهند که پیشنهادی رسیده - اگر توهم پیشنهادی داری بفرست آنوقت پیشنهادت را باز می کنند و ملاحظه می کنند در صورتی که هر دو مساوی شود آنوقت حق تقدم را برای شخصی که در اجازه او بوده قابل میشوند

حالا اگر میخواهید در این مورد هم اینطور باشد که بنده عرضی ندارم ولی باید يك ترتیبی بشود که در آتی - باب زحمت برای دولت نشود زیرا ممکن است بعد از این وقتی کسی پیش نهادی داد و آخرین مطالبش را گفت آنوقت صاحب امتیاز نازه بگوید مال خودم و این باعث زحمت میشود

زیرا يك شخص مدتی از کارش بیگار میشود و از ولایات میاید و چند ماد معطل میشود یا اسباب گله گذاری شریک دلکش میشود و بالاخره بواسطه حق تقدم در دست همان شخص اولی باقی خواهد ماند حالا اگر میخواهد يك انعامی باین شخص که زحمت کشیده و ماشین آلات و کارخانه وارد کرده اعطا کند آن امر دیگری است

و الا اینکه هر کس که حق تقدم دارد در خانه اش بنشیند و هر کس پیش نهاد داد آنوقت دست آخر از بگویند من خودم اینطور قبول دارم هیچکس بخیال نمی افتد که برود و چنین کاری بکند و اسباب زحمت است پس خوب است در این مورد بطور اختصاص این حق تقدم را قائل شوید و الا اگر این طور باشد سالی صد هزار تومان بدو ات ضرر خواهد خورد

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده اصلا تصور نمی کردم که در مورد این ماده که يك امر هادی است با رقت کمی که ما داریم اینقدر مذاکره و صحبت بشود

ایشان نقل مدتی نیست و از مسائل قاضی نیست

مقصود يك حق تقدمی است که باید باو داده شود

مبغیر این در صورتی حق تقدم باید باو داده شود که يك پیشنهادی هم در مقابل پیشنهاد او داده شود از این عبارت ایشان همچو معلوم میشود که باید همیشه يك پیشنهادی راجع به امتیاز انحصاری در وزارت فواید عامه از طرف او موجود باشد والا این آدم که خبر ندارد کی پیشنهاد داده و کی نداده

بنده فرضاً رفته بوزارت فواید عامه و اطلاع دادم که من فلان پیشنهاد را راجع به چراغ برق دادم البته وزارت فواید عامه بایشان اطلاع میدهند که چه پیشنهادی رسیده

اگر ایشان همین این پیشنهاد را قبول کردند که بقصد ایشان داده میشود و اگر قبول نکردند صاحب پیشنهاد بدهد والا او که غیب نمیدانند که کی پیشنهاد داده که او هم پیشنهاد بدهد و این مسئله اینقدر ها اهمیت ندارد که ما وارد مذاکره و فلسفه بشویم

رئیس - آقای مغیر عقیده کمیسیون چیست؟

مغیر - بفرمایند يك مرتبه قرائت کنند

(مجدداً بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - خوب بود قید میکردید که در کجای این ماده نوشته شود

افسر - در همانجا که حق تقدم نوشته شده است

مغیر - لازم است عرض کنم اظهاراتی که آقای افسر کردند با این پیشنهاد يك قدری فرق دارد - چون این عبارت يك قدری مجمل است و اگر بنا شود همینطور قبول کنیم اسباب زحمت می شود یعنی اصل کار را موقوف نگاهدارند

در هر حال این پیشنهاد خوب است اصلاح شود یا خودشان اصلاح کنند یا برای بنده بفرستند تا اصلاح کنم

افسر - بسیار خوب

رئیس - تبصره پیشنهادی آقای حائری زاده قرائت میشود

(بشرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم - تبصره ذیل ضمیمه ماده شود

تبصره - مدت - حق تقدم میرزا فضل الله خان دهش بیست سال خواهد بود

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - ما ها گاهی جنبه حسن ظان مان بقدری غلبه میکند که اصل را زیر پا میگذاریم!

همیشه در مجلس مذاکره میکنیم که

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۷

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

دوره پنجم

این قوانین بی مدت که در عهد هتیک داده شده اینها را باید لغو کرد .
 معلم - آنهم غلط است یعنی چه ؟
 (صدای زنک رئیس)
 حاجزاده - بنده طرفدار این غلط هستم و عقیده ام این است که قوانین بلا مدت باید لغو شود در حال این شخص میرزا فضل خان را می شناسم که یک آدم خوبی است و از شخص او هم نگرانی ندارم ولی آقایان باید بدانند که وقتیکه یک حق تقدیمی بیک نفر داده شد وقت مدتی هم برای او معین شد و او مشغول کار خودش شد و کارخانه ای که برای بازچواری آورده و بفرمایش آقای شیروانی سی هزار چراغ هم داده بود اصفهان را روشن کرد و یک مایه دانی هم برد .
 آیا هیچ آدم دیوانه پیدا می شود که سرمایه شخص خودش را خرج کند و با من رقابت کند و پس از آنکه مواد و شروطن را بپوشاند کرد آنوقت منکه صاحب کارخانه هستم و از بازچواری هم فایده خودم بر می آورم و خرجی هم ندارم بگویم خود قبول می کنم ؟
 اگر اینطور باشد هیچکس رقابت نخواهد کرد ولی چون این شخص آدم خوبی است حالا که باید انامی باو داده شود .
 پس خوبست بیست سال مدت برایش فرار دهیم یا فرضاً مادام الحیات باشد و این در واقع بمنزله انامی است که در مقابل زحمتیکه کشیده و مایشین آلاتیکه وارد کرده است با او داده میشود .
 ولی اگر بنا شود برایش هیچ مدتی نائل نشویم وی بی مدت باشد یک انحصار ابدی به آقا و کسانی که از دست او می گیرند داده ایم
 این خوب نیست فرض کنید مایشین این آقا یکوقت خراب شد و کار نکرد آنوقت هیچ کسی هم که نمی تواند با او رقابت کند و سبب زحمت خواهد شد از این جهت بنده بیست سال مدت این حق تقدیم را بیست سال هم دیگر بسته بنظر آقایانست .
 مغیر - بفرمائید پیشنهاد یک مرتبه دیگر قرائت شود
 (مجدداً شرح سابق قرائت شد)
 مغیر - بنده این پیشنهاد را قبول می کنم .
 رئیس - پیش نهاد آقای آقا سید یعقوب
 مغیر - راجع پیشنهاد آقای افسر بالاخره اینطور اصلاح کردیم که در توی ماده در صورتی که موافق اعطای امتیاز اینطور نوشته شود :
 مادام که امتیاز و انحصاری بکسی داده نشده است همه کس آزاد است و می-

شرایط - آنوقت نظر آقای افسر هم تأمین می شود
 رئیس - (خطاب به آقای افسر) همین طور موافقت می فرمائید .
 افسر - بلی
 رئیس - پیشنهاد آقا سید یعقوب بعنوان تبصره است و قرائت می شود . (شرح ذیل خوانده شد)
 تبصره ذیل را پیش نهاد می یومد .
 آقا سید یعقوب - بنده اجمالاً اشاره کردم و آقای همتام فرمودند که انتقال بخارج موافق و موجب ابطال این امتیاز خواهد بود و چون ایشان قبول کردند بنده دیگر پیش از این عرض نمیکنم و مطلب هم واضح است .
 مغیر - قبول می کنم .
 رئیس - تبصره ایشان هم قبول شد .
 پیشنهاد آقای تهران
 تهران - چون پیش نهاد آقای حاجزاده نظر بنده را تأمین کرد مسترد میدارم
 رئیس - پیشنهاد آقای همدان (اینطور خوانده شد)
 پیشنهاد میکنم ماده واحده بترتیب ذیل تنظیم شود
 ماده واحده - در موقع اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در اصفهان در صورت تساوی شرایط حق تقدم با میرزا فضل الله خان دهش خواهد بود
 رئیس - پیشنهاد می از آقای شریعت زاده رسیده به همین مضمون است قرائت می شود
 (باین کیفیت خوانده شد)
 اصلاح ماده واحده - آقای میرزا فضل الله خان دهش در موقع اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در اصفهان در صورت تساوی شرایط حق تقدم خواهد داشت
 رئیس - آقای همدان
 همدان - در این لایحه یک جملاتی نوشته شده که بنده نمی دانم برای چه نوشته اند؟ نوشته :
 با شرایطی که مشارالیه از حیث استعداد کارخانه و تاریخ تأسیس آن و مدت روشنائی و قیمت قوه الکتریک و شرایط فنی تأسیس کارخانه و سیم کشی و نصب پایه ها و فراهم کردن لوازم چراغ و غیره تقبل نموده
 و بعد هم شرطی را که دیگری پیشنهاد کند اگر این آدم قبول کند آنوقت حق تقدم باو داده میشود این لایحه برخلاف اینها کار کند حق تقدم داشته باشد
 اگر چنانچه برخلاف این مقررات رفتار کنند این حق تقدم منزلت از دست می رود و غرض اینست و این اندازه که ایشان فرمودند جای ایراد ندارد
 مغیر - این پیشنهاد را آقای عمل در شور اول هم فرمودند و در کمیسیون هم مذاکره شد بنده هم در آنوقت نظر این پیشنهاد خوب آمد ولی بعد تذکره داده شد که با اینوسیله ایشان می توانند بعد از آنکه این حق تقدم گرفته شد شروع بکار کنند
 ولی اگر بطور کلی آمدم و گفتیم که ما حق تقدم را باو میدهم آنوقت در همین اجازه ای که ما باو داده ایم ممکنست مدتها پیشنهاد برسد و وزارت فوائد عامه خود او بدهد یا چند نفر دیگر بدهند
 آنوقت دولت باید تصمیم بگیرد و تا دولت تصمیم بگیرد و با آنها مذاکره کند و پیشنهاد خودش را باورد بمجلس این مسئله

مدت شش ماه و کارش را اداره کند
 در موقع دادن امتیاز هم آنوقت این آدم با تساوی شرایط باید حق تقدم داشته باشد مقصود اینست
 پس باید بطور اخصار نوشته شود که در صورت تساوی شروط حق تقدیم با ایشان است و این جملات دیگر لازم نیست
 رئیس - آقای کازرونی
 کازرونی - مقصود از این عبارتی که در اینجا نوشته شده اینست :
 چون این آدم با وزارت معارف شرایطی دارد و آن شرایط را مقبل شده است مقصود اینست که تنها شرایط عادی را داشته باشد
 خیر بلکه تمام شرایطی را که دیگری اگر بخواهد برای گرفتن امتیاز چراغ برق تقبل کند
 این آدم با سستی تقبل کند و بعلاوه مطابق این شرایط هم که در اینجا نوشته شده باید رفتار کند بالاخره باید کارخانه چراغی داشته باشد که از هر حیث مطابق باشد با نظریات وزارت فوائد عامه
 بنیید در اینجا چه میگوید
 میکوید : تا وقتی که آقای میرزا فضل الله خان دهش روشنائی شهر اصفهان را با یله چراغ برق با شرایطی که مشارالیه از حیث استعداد کارخانه و تاریخ تأسیس آن و مدت روشنائی و قیمت قوه الکتریک و شرایط فنی تأسیس کارخانه و سیم کشی و نصب پایه ها و فراهم کردن لوازم چراغ و غیره تقبل نموده
 و بعد هم شرطی را که دیگری پیشنهاد کند اگر این آدم قبول کند آنوقت حق تقدم باو داده میشود این لایحه برخلاف اینها کار کند حق تقدم داشته باشد
 بدیهی است در این صورت خسارت عمده متوجه میرزا فضل الله خان خواهد شد و راه دعوی هم بازمیشود برای او که ادعای خسارت کند
 بنده این پیشنهاد را برای این تقدیم کردم که اگر در آتی بفریاد گذارند حق دعوی هم از او ساقط شود
 رئیس - عقیده آقای مغیر چیست ؟
 رئیس - رأی گرفته میشود باین توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام فرمائید
 (عده کمی قیام نمودند)
 رئیس - قابل توجه نشد
 این پیشنهاد را در صورت عدم قبول مشارالیه امتیاز بشیروانی بماند و برای میرزا فضل الله خان حق دعوی و اعتراض باقی نخواهد بود
 نظامی - این ماده اجازه میدهد با آقای میرزا فضل الله خان که در اصفهان چراغ برق تأسیس کند
 اینشخص باید برای منافع خودش یک کارخانه هائی وارد میکند و فردا آمد و مشغول کار شد و یک مغارجی هم متعطل شد و چراغ برق در اصفهان دایر کرد و اشخاص دیگری یا از نقطه نظر رقابت یا مصلحت و منافع شخصی خود یک پیشنهادی بدو تقدیم کردند که میرزا فضل الله خان دهش نتوانست تحمل آن پیشنهاد را بکند دولت ناچار بفریاد گذار خواهد کرد .
 بدیهی است در این صورت خسارت عمده متوجه میرزا فضل الله خان خواهد شد و راه دعوی هم بازمیشود برای او که ادعای خسارت کند
 بنده این پیشنهاد را برای این تقدیم کردم که اگر در آتی بفریاد گذارند حق دعوی هم از او ساقط شود
 رئیس - عقیده آقای مغیر چیست ؟
 رئیس - رأی گرفته میشود باین توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام فرمائید
 (عده کمی قیام نمودند)
 رئیس - قابل توجه نشد
 این پیشنهاد را در صورت عدم قبول مشارالیه امتیاز بشیروانی بماند و برای میرزا فضل الله خان حق دعوی و اعتراض باقی نخواهد بود
 نظامی - این ماده اجازه میدهد با آقای میرزا فضل الله خان که در اصفهان چراغ برق تأسیس کند
 اینشخص باید برای منافع خودش یک کارخانه هائی وارد میکند و فردا آمد و مشغول کار شد و یک مغارجی هم متعطل شد و چراغ برق در اصفهان دایر کرد و اشخاص دیگری یا از نقطه نظر رقابت یا مصلحت و منافع شخصی خود یک پیشنهادی بدو تقدیم کردند که میرزا فضل الله خان دهش نتوانست تحمل آن پیشنهاد را بکند دولت ناچار بفریاد گذار خواهد کرد .

تاریخ تأسیس آن و مدت روشنائی و قیمت قوه الکتریک و شرایط فنی تأسیس کارخانه و سیم کشی و نصب پایه و فراهم کردن لوازم چراغ و غیره تقبل نموده تصدی نماید در موقع اعلان برای اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در شهر و حومه اصفهان در صورت تساوی شرایط حق تقدم با میرزا فضل الله خان مزبور خواهد بود
 تبصره ۱ - مدت حق تقدم آقای میرزا فضل الله خان دهش بیست سال خواهد بود .
 تبصره ۲ - حق تقدم قابل انتقال بخارج نخواهد بود در صورت انتقال این حق باطل می باشد .
 رئیس - رأی گرفته میشود ماده واحده باین بابت و بفریاد گذارند
 (عده کمی قیام نمودند)
 رئیس - قابل توجه نشد
 پیشنهاد آقای میرزا فضل الله خان
 میرزا فضل الله خان دهش در اصفهان چراغ برق تأسیس کند
 اینشخص باید برای منافع خودش یک کارخانه هائی وارد میکند و فردا آمد و مشغول کار شد و یک مغارجی هم متعطل شد و چراغ برق در اصفهان دایر کرد و اشخاص دیگری یا از نقطه نظر رقابت یا مصلحت و منافع شخصی خود یک پیشنهادی بدو تقدیم کردند که میرزا فضل الله خان دهش نتوانست تحمل آن پیشنهاد را بکند دولت ناچار بفریاد گذار خواهد کرد .
 بدیهی است در این صورت خسارت عمده متوجه میرزا فضل الله خان خواهد شد و راه دعوی هم بازمیشود برای او که ادعای خسارت کند
 بنده این پیشنهاد را برای این تقدیم کردم که اگر در آتی بفریاد گذارند حق دعوی هم از او ساقط شود
 رئیس - عقیده آقای مغیر چیست ؟
 رئیس - رأی گرفته میشود باین توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام فرمائید
 (عده کمی قیام نمودند)
 رئیس - قابل توجه نشد
 این پیشنهاد را در صورت عدم قبول مشارالیه امتیاز بشیروانی بماند و برای میرزا فضل الله خان حق دعوی و اعتراض باقی نخواهد بود
 نظامی - این ماده اجازه میدهد با آقای میرزا فضل الله خان که در اصفهان چراغ برق تأسیس کند
 اینشخص باید برای منافع خودش یک کارخانه هائی وارد میکند و فردا آمد و مشغول کار شد و یک مغارجی هم متعطل شد و چراغ برق در اصفهان دایر کرد و اشخاص دیگری یا از نقطه نظر رقابت یا مصلحت و منافع شخصی خود یک پیشنهادی بدو تقدیم کردند که میرزا فضل الله خان دهش نتوانست تحمل آن پیشنهاد را بکند دولت ناچار بفریاد گذار خواهد کرد .

فضات عنوانش « قانون استخدام قضات و صاحب منصبان پارکه است .
 پس صاحب منصبان پارکه مشمول قانون استخدام نیستند در است که آنها جنبه اداری دارند ولی مشمول قانون استخدام کشوری نیستند آنها مشمول قانون قضات هستند بنا بر این لازم است این قید در اینجا باشد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
 رئیس - لایحه که راجع باین ماده واحده از طرف وزارت عدلیه تقدیم مجلس شده است کتباً در آنجا تقاضای فوریت شده است ولی در موقع تقدیم لایحه به مجلس اظهاری نشده مقدمه لایحه هم خوانده نشده است .
 رئیس - رأی گرفته میشود ماده واحده باین بابت و بفریاد گذارند
 (عده کمی قیام نمودند)
 رئیس - قابل توجه نشد
 پیشنهاد آقای میرزا فضل الله خان
 میرزا فضل الله خان دهش در اصفهان چراغ برق تأسیس کند
 اینشخص باید برای منافع خودش یک کارخانه هائی وارد میکند و فردا آمد و مشغول کار شد و یک مغارجی هم متعطل شد و چراغ برق در اصفهان دایر کرد و اشخاص دیگری یا از نقطه نظر رقابت یا مصلحت و منافع شخصی خود یک پیشنهادی بدو تقدیم کردند که میرزا فضل الله خان دهش نتوانست تحمل آن پیشنهاد را بکند دولت ناچار بفریاد گذار خواهد کرد .
 بدیهی است در این صورت خسارت عمده متوجه میرزا فضل الله خان خواهد شد و راه دعوی هم بازمیشود برای او که ادعای خسارت کند
 بنده این پیشنهاد را برای این تقدیم کردم که اگر در آتی بفریاد گذارند حق دعوی هم از او ساقط شود
 رئیس - عقیده آقای مغیر چیست ؟
 رئیس - رأی گرفته میشود باین توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام فرمائید
 (عده کمی قیام نمودند)
 رئیس - قابل توجه نشد
 این پیشنهاد را در صورت عدم قبول مشارالیه امتیاز بشیروانی بماند و برای میرزا فضل الله خان حق دعوی و اعتراض باقی نخواهد بود
 نظامی - این ماده اجازه میدهد با آقای میرزا فضل الله خان که در اصفهان چراغ برق تأسیس کند
 اینشخص باید برای منافع خودش یک کارخانه هائی وارد میکند و فردا آمد و مشغول کار شد و یک مغارجی هم متعطل شد و چراغ برق در اصفهان دایر کرد و اشخاص دیگری یا از نقطه نظر رقابت یا مصلحت و منافع شخصی خود یک پیشنهادی بدو تقدیم کردند که میرزا فضل الله خان دهش نتوانست تحمل آن پیشنهاد را بکند دولت ناچار بفریاد گذار خواهد کرد .

رئیس - یک پیشنهادی هم از طرف آقای طهرانی راجع براه واحد که قبلاً مطرح بود رسیده آن هم یک کمیسیون ارسال میشود آقای طهرانی راجع باین موضوعی که فعلاً مطرح است فرمایشی دارید ؟
 طهرانی - بلی
 رئیس - بفرمائید
 طهرانی - قاضی محکمه تجارت در تریه با قاضی محکمه ابتدائی هم تریه نمیتواند باشد و رئیس محکمه تجارت با رئیس کل ابتدائی اینها در عرض هم میگریز و واقع نمی شوند برای اینکه قاضی محکمه تجارت فقط همان تخصص تجارتی را ندارد .
 اگر چه باید مراتب حقوقی را هم کامل باشد لکن رئیس کل محاکم ابتدائی نسبت بر رئیس محکمه تجارت حکومت دارد یعنی ریاست دارد و مرتب ریاست ابتدائی چه تریه است رئیس محکمه تجارت در عرض آن تریه نمیتواند واقع شود .
 رئیس محکمه تجارت باید در مورد این مسئله نظر بفرمائید
 رئیس - در این مورد عمل واقع نشده و غفلت شده است و یک کمیسیون از جارج شده و تصور میکنم حالاً مورد نداشتن باشد والا مستلزم این است که سه چهار ماده بعد از این ماده هم که خوانده شد هم بلا اثر باشد .
 آقای شریعت زاده (اجازه)
 شریعت زاده - این ماده که قرائت شد شامل این معنی نیست که بعد از تقدیم لایحه که از طرف یک کمیسیون داده میشود فوراً آنرا داده شود که بفریاد گذارند که این تصور میکنم مانعی نخواهد داشت که بفریاد گذارند
 رئیس - ماده که بمرض آقایان رسیده صریح است که در موقعی که از طرف دولت لایحه تقدیم می شود باید تقاضای فوریت شود .
 بنابر این رأی گرفته می شود بشور ثانی این ماده آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمائید
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد خبر دیگر کمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام کشوری راجع بر رئیس محکمه تجارت قرائت می شود
 (اینطور قرائت شد)
 ماده واحده « تجارت رئیس محکمه تجارت از مرتبه چهار ماده ۷ قانون استخدام محاکم معاکم حذف می شود و مرتبه رئیس محکمه تجارت در صورتی که محکمه مزبور درجه اول باشد مرتبه شش و در صورتی که درجه دوم باشد مرتبه هود در صورتی که درجه سوم باشد مرتبه چهار خواهد بود .
 معادن وزارت عدلیه « قانون استخدام

رئیس - یک پیشنهادی هم از طرف آقای کازرونی (اجازه)
 کازرونی - عرض ندارم
 رئیس - آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب موافقت
 رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)
 شریعت زاده - بنده برای توضیح دلائل خودم لازم میدانم یک سابقه را میتوانم مقدمه بعرض مجلس برسانم مسئله رتبه ریاست محکمه تجارت از مدت مدیدی است شاید یکسال و نیم دو سال است که مورد مذاکره بوده در این مدت شکایاتی هم شده بود از طرف رئیس سابق که خوبست همانطوری که در اصول محاکمات تجارتی رتبه برای رئیس محکمه تجارت معین شده است که مساری با رتبه رئیس شبه ابتدائی است همان رتبه در باره اثر تصویب شود .
 نظر بشکالاتی که از حیث قانون استخدام قضات و قانون استخدام کشوری موجود بود برای وزارت عدلیه مشکل بود که این مسئله را علی کند ولی وعده داده شده بود که در آتی یک اصلاحاتی راجع بقانون استخدام قضات بعمل آید اگر چه بنظر بنده این مسئله اشکالی نداشت ولی اخیراً در کابینه سابق یک عمل و مویجاتی برای تغییر در رئیس محکمه تجارت برخلاف قانون اساسی فراهم شده است که آن عمل و مویجات را بنده بطور صراحت نمی خواهم توضیح کنم ولی اجمالاً عرض میکنم که مسئله مربوط بود به دفتر ارباب جمشید و اساسی که موجب آن دفتر حدوداً هشت هزار تومان مال مردم را برده بودند
 چون از طرف رئیس سابق این اشخاص تعقیب شده بودند در کمیسیون سابق یعنی در موقعی که اشخاص معتم تحصیل اقتدار کردند و توانستند دو سال تغییر اوزار فراهم بیاورند بالاخره برخلاف قانون اساسی و برخلاف قانون استخدام و بوسیله یک مویجاتی که بهتر این است گفته شود (کلاه سازی) او را تغییر دادند .
 این شخص هم رجوع ببدین حال می نماید و وزیر عدلیه حاضر هم در تادی امر که مطالبات کردند تصدیق کرد و مویجاتی که این اشکال آقا دارد نمی شود بلی اگر یکی از شعب محکمه ابتدائی برای کارهای تجارتی تأسیس شده باشد آنوقت حق با آقای طهرانی است ولی چون برای معاکم تجارت تخصصی هست از این جهت این اشکال ایشان را بنده وارد نمی دانم .

که موجب تدوین این لایحه فراهم شود. برای اینکه این شخص مراجعه کرده بود بیرون تیز و در نتیجه مذاکراتی که از نظر اصول فنی و تخصصی غیر رسم با اعضا تیز کردیم معلوم شد که اینکار بی موقع شده است و حکم هم بجهت این شخص صادر خواهد شد.

این جمله را هم عرض کنم که بنده در این مطلب که عرض میکنم هیچ نظر خصوصی ندارم حتی رئیس هم که ملاقات من بجهت تجارت است بنده کمال خصوصیت را با او دارم ولی بالاخره باید این را فکر کرد که استقلال قوه قضائیه با لایحه اراده اشخاص آنهم اشخاصی که مهم هستند واقع نشود.

بالاخره افرادی که نسبت با آنها خواسته اند انجام وظیفه کنند دچار مضطرب و سختی شوند و باید با این فکر مقاومت و استقامت کرد.

یکی از خلاف کارهایی که سابقاً شده است و خیلی جالب تأسف است بازن باب مقدمه عرض می کنم مسئله عزل فاضل خانگالی مستشار دیوان نیز است که آنهم در تحت همین قبیل تأثیرات واقع شده است.

یک قاضی که بموجب قانون اساسی مستقل است آنهم قاضی که هزار نفر جوان ایرانی در سایه تربیت اوصاحب معلومات شده اند و حقیقت آدم پاکدامنی است او را هم تحت همین قبیل تأثیرات برداشته اند و این لایحه مخصوصاً متشاه ساختن این در صورتیکه دوسه سال است وزارت عدلیه متوجه باین مسئله بوده از سابق هم شکایت شده و البته وزارت عدلیه قابل توجه ندانسته است.

علی ایچار بنده عقیده این است که ملاقات باید این عقیده را داشته باشیم که اگر یک افرادی در حین انجام وظیفه صادرانه میخوانند خدمتی بکنند بدون اینکه قصد غرضی داشته باشند و مصارف شدن با جرائمی که دیگران مرتکب شده اند و نتیجتاً الزام اجبار قانونی مجبور بوده اند آن اشخاص را تعقیب کنند اینها دیگر نایستی دچار یک مجازات هائی که زندگانی و حیات آنها را تهدید میکند بشوند.

این مقدمه بود که عرض کردم و اما از نقطه نظر قانون و سوابق آن در مملکت البته هر قانونی را مادامیکه ضرری از آن مترتب نشود باید صحیح و مرتب شناخت و همین محکمه تجارت در وقتی که قانون تشکیلات عدلیه را نوشته اند رتبه رئیس آن مساوی بوده است با رتبه رئیس شعبه ابتدائی و این سابقه اولاً تا امروز هیچ ضروری بتشکیلات عدلیه و تشکیلات محکمه تجارت و مؤسسات فرعی آن متوجه نکرده

است و بلکه قاعده اینطور اقتضا میکند بواسطه اینکه تفاوت در امور حقوقی یک معلومات متوسط تری لازم دارد.

بالاخره برای اینکه مرجع پیش از حدت عدم بیشتر است خودش میتواند یک فلسفه باشد که بگوئیم رئیس محکمه ابتدائی باید یک درجه بالاتر از رئیس محکمه تجارت باشد.

تائید قیاس بین این دو اساساً غلط است این یک محکمه اختصاصی است آن یک محکمه عمومی و بآن دلالتی که رئیس محکمه ابتدائی رتبه شش با هفت را دارد بهمان دلیل هم رئیس محکمه تجارت باید داشته باشد این را نمی توان وجه دانست بجهت اینکه این دو محکمه را نمی توان با یک دیگر طرف قیاس قرار داد و بر فرض هم که طرف مقایسه باشد نظر بسوابق و عالی که در کاپیتانهای سابق مخصوصاً در زمان وزارت عدلیه حضرت آقای مشیرالدوله تشخیص داده شده بود مصالحت همین است که رئیس محکمه تجارت یک رتبه پایین تر از رئیس محکمه ابتدائی باشد و این سابقه هم هیچ ضرر متوجه هیچ معلی نمیکند.

ولی این لایحه از این نقطه نظر تدوین شده است که چون رئیس محکمه تجارت سابق دارای این رتبه نیست و اگر دیوان عالی تیز این عمل خلاف قانون را که فقط برای تعقیب یک اشخاصی که پول مردم را گرفته بودند و خورده بودند واقع شده نفس کند و حکم کند که این آدم را بدون جهت برداشته اند و آن عملیات را ترتیب اثر ندهند بگویند چون بموجب قانون جدیدیکه در مجلس گذشته است ریاست محکمه تجارت باید دارای این رتبه باشد و شما این رتبه را ندارید.

در هر حال سوابق این مسئله این است که عرض کردم و هیچ غلط مشروع و موقوف قانونی هم برای این مسئله نیست و آقایان نمایندگان محترم بالاخره باید در مقابل این جزئیات استقامت داشته باشند که برای یک قاضی که موافق اصول باید ملت و مملکت طرف دارش باشد برای همان وظیفه که انجام کرده است و گفته است چرا ایو هارا گرفته اند و خورده ایو پول ارباب جمشید بطلبکارهای او داده نشده است حاضر شوند که یک چنین لایحه را تدوین نمایند باین وسیله برزند گانی و حیات او حمله کنند.

بنده اساساً مخالفم که این لایحه اصلاً در مجلس شورای ملی قابل مذاکره باشد.

وزیر عدلیه بنده هیچ منتظر نبودم که

آقای شریعت زاده در موقع طرح این لایحه داخل شوند در یک مسائل خصوصی و یک مسائل خارجی که هر یک از این اظهاراتی که فرمودند بنویسید خودش محکمه می خواهد رسیدگی و تحقیق می خواهد و البته پس از رسیدگی در نتیجه هر کس که محکوم شد باید به مجازات خودش برسد و بعداً قانون خواهد گذشت و هیچ محتاج نیست که دیگر آقایان وقت مجلس را یک مدتی برای اینکه بنده مذاکرات تلف کنند و ممکن است از مجرای خودش مراجعه بفرمایند و در نهایت وقت رسیدگی و محاکمه شود هر کس که خلاف قانون کرده است مجازات شود.

دیگر اینکه در بین اظهارات خودشان یک نسبتی هم به بنده دادند که بنده در تحت تأثیر یک عوامل خارجی (با اینکه اول خیال کرده بودم رئیس محکمه تجارت را بجای خودش برگردانم) بعد فلان طور کرده ام.

ولی بنده عرض می کنم در تحت تأثیر هیچ عامل خارجی اینکار را نکرده و از عقیده ام هم منصرف نشده ام و بنده شاید خوب امتحان داده باشم که هیچ عوامل خارجی در من تأثیر ندارد و تأثیر هم نمی کند.

بنده اگر فرضاً بعقیده جناب عالی یک کس خلاف قانون کند (در صورتی که عقیده خود من هم اینست که هر کس مرتکب خلاف قانون بشود باید مجازات شود) هیچ علت ندارد که بنده هم مرتکب خلاف قانون بشوم.

بنده مقام قضات را در جای خودشان ثابت و لا یشتر می دانم و تا موقعی که یک محکمه هم حکمی ندهد امکان ندارد که از قلم یا دست بنده حکمی جاری شود که یک قاضی را قبل از اینکه محکوم بشود تعقیب بدهند.

اما اینکه یک دلالتی اقامه فرمودند که نظریه این دلائل وزارت عدلیه مجبور شده است که این لایحه را بیاورد مجلس برای اینکه فردا بر رئیس محکمه تجارت بگویند چون درجه تو این بوده و مجلس اگر دو تا رئیس هم درجه شدند و در عرض هم واقع شدند آنوقت در قسمت کارهای اداری کدام یک مسئولیت دارند؟ بنده که نمی فهمم؟ و از این جهت است که مخالفم.

معاون وزارت عدلیه - از آقای یاسائی که فوق العاده در قسمت قانون تجارت نقل مسامی نموده اند و زحمت کشیده اند تعجب میکنم که چطور می فرمایند این قانون چه منافعی دارد؟! موجب مهم تقدیم این پیشنهاد همان قانون

تجارتی است که نوشته شده و مطابق آن قانون یک وظایفی برای رئیس محکمه تجارت قائل شده اند.

البته برای اجرای آن قانون بکنفر شمس و وزیده و مجرب تری لازم است و اجرای قانون تجارت البته مستلزم اینست که رئیس محکمه تجارت بکنفر آدمی باشد که نسبتاً لایق باشد چنانچه تا بحال که قانون تجارت نبود هیچوقت بکنفر لایحه نبقا نه بودند و الان چیزی که باعث تقدیم این پیشنهاد شده است همان تصویب قانون تجارت است که شروع به اجرای آن شده است و در موقع شروع اجرای آن اینطور نظر آمده است که باید بدست اشخاص لایق و با رتبه بالاتری اجرا شود اما اینکه فرمودند در لایات چه میشود در این جا درست دقت فرمودند مثلاً در مشهد اگر محکمه ابتدائی درجه دو را بدهد البته مجبور نیستند که محکمه تجارت آنجا را درجه دو قرار بدهند ممکنست یک درجه پست تر قرار دهند.

اینست که این رعایتها شده و در جات محکمه تجارت در نقاط مختلفه از نقطه نظر اهمیت محل مین و تشکیل خواهد شد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رای می گیریم به کفایت مذاکرات.

شریعت زاده - بنده مخالفم.

رئیس - آقای یاسائی مخالف بودند و اظهار نمودند چرا رعایت نظام نامه را نمی فرمائید؟ رای گرفته میشود بکفایت مذاکرات.

آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است - رای گرفته میشود بشورتهائی در این لایحه آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد بقدر چند دقیقه تنفس داده می شود.

جمعی از نمایندگان - صحیح است (در این موقع (نیم ساعت قبل از ظهر) جلسه برای تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نکرده)

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد تدین - منشی - شهاب - ع - خطیبی

جلسه ۲۴: صورت شرح مجلس پنجاهم با نوزدهم بهمن ۱۳۰۴ مطابق بیستم رجب سنه ۱۳۴۴

مجلس دوساعت قبل از ظهر بریاست آقای تدین تشکیل گردید.

صورت مجلس سه شنبه سیزدهم بهمن ماه را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند.

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

یاسائی - در دستور عرض دارم.

رئیس - آقای کلزونی (اجازه)

کلزونی - در دستور عرض دارم.

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - عرضی ندارم.

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - آقای طاهری را دیدم غائب بی اجازه نوشته اند در صورتی که ایشان سه ماهه اجازه داشتند در وسط اجازه شان برای کار مجلس مؤسسان آمدند به طهران و مراجعت کردند هنوز وقت ماهشان منقضی نشده است خواهش می کنم اصلاح فرمایند و غائب با اجازه نوشته شود در دستور هم عرض دارم در موقع عرض میکنم.

رئیس - این یک موضوعی است که باید حل شود که اگر کسی اجازه خواست و قبل از انقضای مدت اجازه بطهران آمد آیا آن اجازه اول که داشته است بحال خود باقیست یا لغو شده است بعد از حل این قسمت البته رعایت این مسئله خواهد شد.

آقای رهنما -

رهنما - در دستور عرض دارم.

رئیس - نسبت به صورت مجلس دیگر فرمایشی ندارید.

(بعضی گفتند: خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

جمعی از نمایندگان - دستور.

رئیس - آقای یاسائی نسبت به دستور فرمایشی داشتید؟

یاسائی - بلی.

رئیس - بفرمائید.

شیروانی - از ابتدای دوره پنجم تا امروز لایحه باین بدی به مجلس نیامده است و در وقتش بنده عرض خودم را خواهم کرد - مسئله بود که در این مملکت

همه مردم مبتلا به آن هستند امشب بیشتر است.

بعقیده بنده باید بودجه را در درجه اول دستور بگذارید بعد در درجه دوم این مسئله مطرح شود و الا وقت مجلس تلف خواهد شد.

رئیس - رای گرفته میشود بپیشنهاد آقای وزیر مالیه یعنی مطرح شدن لایحه راجع بباغ راهها آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد - خبر کمیسیون قوانین مالیه راجع باین موضوع مطرح است شورد در کلیات آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - موافقم.

رئیس - آقای دکتر مصدق.

دکتر مصدق خان مصدق - بنده در دستور عرض دارم.

رئیس - دستور همین شد لایحه الفها با چراغها مطرح است.

دکتر مصدق - بلی بنده در همین عرض دارم.

رئیس - بفرمائید.

دکتر مصدق - بنده خیلی متشکرم از اینکه دولت وسیله پیشنهاد این لایحه قانونی میفرماید با چراغها و عوارض دیگری را که در نقاط مختلفه بلاد و قصبات از مال التجاره اخذ میشود و با مالیهائی است که در ممالک متشنه امروز منسوم نیست و جریان امور تجاری را بطی و مخارج وصول آنرا هم زیاد و در مسافرت مسافرین و عابریین تاخیرات و مزاحمت هائی حاصل می کند نسخ نموده و از این تعجیلات گوناگون را به یک فقره مالیات ساده بعنوان مالیات راه از مال التجاره وارد و صادر در سرحدات اخذ نماید با موافقت کامل در موضوع - ناگزیرم از اینکه نظریات خود را نسبت بلایحه پیش نهادی بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم.

در موقع اخذ باج راه هیچ امتیازی بین معمولات نیست بمباره اخری حقوقی که از یک من طلاویا یک من چوب اخذ می شود مساویست.

زیرا مدرک اخذ مالیات استفاده است که اشیاء معموله از مصارف تطبیح طرق و سوارع می نمایند و در حقیقت وزن اشیاء مدرک اخذ نموده است نه قیامتشان در صورتیکه در این لایحه قضیه برعکس است ظاهرأ اساس مالیات وزن اشیاء نیست بلکه قیمت اشیاء میباشد باین طریق که اگر شمشیری گرانست مثل تبریک و الکل و موادی که دارای شکل است یک من بیج قران و اشیاء پروژن کم قیمت مثل الوار و اجاره قلی و همینها باید یک من یک شاهی مالیات بدهند - ممکن است باین اصل هم بنده موافق باشم زیرا از اشیاء کم وزن پر قیمت معمولاً اشخاص

تصور میکنم مذاکره زیادی هم ندارد.

اگر آقایان اجازه بفرمایند مطرح شود بهدم قانون استخدام کشوری جزء دستور بشود.

برای اینکه در اول مجلس یک کمسیون مخصوصی برای اینکار تشکیل شد و دو سال است وقت اهداء کمیسیون صرف اینکار شده و در خارج هم می بینم غالب آقایان نسبت به این موضوع اظهار علاقه می کنند.

بالاخره باید این راجه دستور کرد و زحمت دوساله آقایان را هدر نداد دیگر بسته بنظر آقایانست و پیشنهادی هم بنده کردم.

رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)

آقا میرزا شهاب - بنده برای اینکه وقت مجلس گرفته نشود بطور اختصار عرض میکنم سابقاً پیشنهادی کرده بودم حالا هم پیشنهاد کرده ام یک تبصره مختصر است و چند دقیقه وقت بیشتر لازم ندارد.

راجع بمرتبه حاجی علی بابا و گمان میکنم آقای یاسائی و خود مستخدمین مجلس هم که میخواهند قانون در باره آنها بگذرد حاضرند که این تبصره قبلاً مطرح شود بعد قانون استخدام مستخدمین مجلس که بنده هم موافقم یک پیشنهادی هم در این موضوع کرده ام و گمان می کنم مخالفی هم نداشته باشد.

وزیر مالیه - لایحه نوافل و باج راهها که چند روز قبل عرض کردم خیلی مهم است و گمان میکنم خیلی لازم باشد که زودتر از این موضوع کردیم و گمان می کنم مخالفی هم نداشته باشد.

جمعی از نمایندگان - صحیح است.

رئیس - آقای یاسائی پیشنهاد شما را رای بگیریم یا مسترد میکنید.

یاسائی - در قسمت مستخدمین مجلس رأی را رای بگیریم چون یکی دو ماده بیشتر باقی نمانده قسمت دیگرش را مسترد میکنم.

رئیس - رای میگیریم بقتت اول پیش نهاد آقای یاسائی که موافقت قیام فرمایند.

(عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب هم رای گرفته می شود.

آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد - نسبت بپیشنهاد آقای وزیر مالیه معافی نیست.

شیروانی - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

شیروانی - از ابتدای دوره پنجم تا امروز لایحه باین بدی به مجلس نیامده است و در وقتش بنده عرض خودم را خواهم کرد - مسئله بود که در این مملکت

تجارتی است که نوشته شده و مطابق آن قانون یک وظایفی برای رئیس محکمه تجارت قائل شده اند.

البته برای اجرای آن قانون بکنفر شمس و وزیده و مجرب تری لازم است و اجرای قانون تجارت البته مستلزم اینست که رئیس محکمه تجارت بکنفر آدمی باشد که نسبتاً لایق باشد چنانچه تا بحال که قانون تجارت نبود هیچوقت بکنفر لایحه نبقا نه بودند و الان چیزی که باعث تقدیم این پیشنهاد شده است همان تصویب قانون تجارت است که شروع به اجرای آن شده است و در موقع شروع اجرای آن اینطور نظر آمده است که باید بدست اشخاص لایق و با رتبه بالاتری اجرا شود اما اینکه فرمودند در لایات چه میشود در این جا درست دقت فرمودند مثلاً در مشهد اگر محکمه ابتدائی درجه دو را بدهد البته مجبور نیستند که محکمه تجارت آنجا را درجه دو قرار بدهند ممکنست یک درجه پست تر قرار دهند.

اینست که این رعایتها شده و در جات محکمه تجارت در نقاط مختلفه از نقطه نظر اهمیت محل مین و تشکیل خواهد شد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رای می گیریم به کفایت مذاکرات.

شریعت زاده - بنده مخالفم.

رئیس - آقای یاسائی مخالف بودند و اظهار نمودند چرا رعایت نظام نامه را نمی فرمائید؟ رای گرفته میشود بکفایت مذاکرات.

آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است - رای گرفته میشود بشورتهائی در این لایحه آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد بقدر چند دقیقه تنفس داده می شود.

جمعی از نمایندگان - صحیح است (در این موقع (نیم ساعت قبل از ظهر) جلسه برای تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نکرده)

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد تدین - منشی - شهاب - ع - خطیبی

استفاده می کنند که از ههده مالیات سنگین می توانند بر آید و اشیاء یروزن کم قیمت محتاج الیه عموم است در اینصورت مالیات باید طوری باشد که بر ضما و قرا فوق العاده تعییل نیاشود ولی متأسفانه این اصل در لایحه مورد بهره کمال رعایت نشده است

ملا هیچ فرق بین منسوجات ینیهو کتانی یا منسوجات ابریشمی و پشمی نگذارند و از تمام آنها مالیاتی بسویوه از فراتر بکنن بک قران اخذ می نمایند در صورتی که به موجب تعرفه گمرکی از منسوجات پشمی هر یک من هشت قران و از منسوجات ینیه هر ده من دوازده الی ۲۵ قران مالیات اخذ می شود و نیز دواجات که از روی قیمت صدی ینیح وساعت طلا که هر صدی دو تومان و نقره که هر صدی ینیح قران کمرک دارد و امثال آنها که زیاد است چون در لایحه مذکور نیست بالطبع مشمول اشیاء غیر مذکوره فقره اول از ماده اول این لایحه می شود و بهر یک من ده شاهای مالیات تعلق خواهد گرفت آنچه را که عرض شد مربوط به مال التجاره است که وارد مملکت می شود در خصوص مال التجاره که از مملکت خارج می شود اساس تعرفه گمرک اینست که بطور عموم از صادرات حقی اخذ نشود مگر مال التجاره های مذکور در تعرفه گمرکی که نوماده قلم می باشد

گروه تقریباً معادل قیمت آن مالیات اخذ شود با اینکه برنج یک مال التجاره است که مالیات آن تسطاً سرحدی بهارج حمل می شود و از مصرف تسطیح راه استفاده مهمی ندارد بر فرض استفاده هم این مالیات فوق العاده بی تناسب و مانع صادرات است و نیز کتف که مال التجاره است از مازندران حمل می شود چون در این لایحه ذکر نمی دارد جزو اشیاء غیر مذکور است و باید هر یک من ده شاهای یعنی چند برابر قیمت خود مالیات باشد اما درخته عرض میکنم که چون تعرفه گمرکی در هر مملکت از روی یک سطح مالیات عینی نوشته می شود و در موقع اجرای آن هر گاه بشکلاتی تصادف نکرده معلوم می شود علی است اگر باید مالیاتی به فوریت وضع شود بنده بهتر میدانم که اساس وضع این مالیات همان تعرفه گمرکی باشد مثلاً یک عشر مالیات گمرکی بیشتر بعنوان مالیات را اخذ شود مثلا اگر از کل صادرات واردات مملکتی معادل یک عشر حقوق گمرکی بعنوان مالیات راه اخذ شود در اینصورت اگر عایدی گمرکات ما فریبده میلیون باشد قریب یک میلیون بدون خرج از این مالیات بدست های می شود و الا مقتضی است که که در این لایحه دقت های لازم بعمل آمده تا هر مالیاتی که وضع می شود عملی و مفید و مطابق عدالت باشد

وزیر مالیه - اساساً گمان می کنم در اظهاراتیکه آقای دکتر مصدق فرمودند با ترتیب مالیاتیکه امروز معمول است و در بین راهها و درج دروازهها اخذ می شود مخالف هستند و گمان میکنم این راهبج کسکس نتواند منکر شود که این صورتی که امروز در راهها با مردم معامله می شود یک صورتیست که حقیقتاً از آن ادنی رعیت ناهزگترین اشخاص که عبور می کنند همیشه مورد زحمت و دچار صدماتی میشوند این قسمت گمان می کنم هیچ عمل اشکال و تندی نیست بنابر این اگر به صورت مجالس مجلس هم مراجعه شود و از دوره چهارم و پنجم که خود بنده هم افتخار عضویت آنرا داشتهم ملاحظه خواهد شد که مکرر در این موضوع مذاکرات شد و مکرر از دولت تقاضا شد که یک ترتیبی این زحمات را از مردم مرتفع کنند پس از مطناعات بسیار برای اینکه این صدمات و زحمتیکه بردو وارد می شود مرتفع شود دولت در صدر آمد که یک صورت دیگری این مالیات ها گرفته شود

یعنی این خرج برای راهها وادیها و شهرها ها طوری گرفته شود که اسباب زحمت و اشکال نباشد راهی که بنظر دولت رسیده راهبست که بنظر بنده هم اسهل طرق است همین ترتیب است که بهیچ وجه اسباب زحمت مردم را اشکال مردم نخواهد بود پس در قسمت اولیه خود ایشان که اظهار مخالفت فرمودند همه قسم اظهار موافقت فرمودند که آن صورت باید بیک صورت دیگری تبدیل شود اما در قسمت ثانی اینکه فرمودند خوب است این مالیات در روی گمرک بگذاریم ما نمیخواهیم تغییری در تعرفه گمرکی داده باشیم مقصود ما از این مالیات یک وجهی است که گرفته شود برای تسطیح راه ها و درست کردن راهها که حقیقتاً اولین قدمی است که مملکت باید برای اصلاح اقتصادی خودش بردارد و اگر راههای مملکت اصلاح نشود هیچ وقت ممکن نیست ما برای اصلاح اقتصادیات مملکت یک قدم برداشته باشیم و یک خدمتی کرده باشم امروز اگر دقت بفرمایید در همین پنکی دوساله که یک نفری راهها بهتر شده ملاحظه بفرمایند که امور مملکت از حیث اقتصاد و تجارت یک نفری بهتر شده و البته وقتی راههای مملکت درست شد اسباب راحت از حیث ارتزاق از حیث اقتصاد از سیس تجارت هم از هر جهت برای مردم فراهم می شود این لایحه هم برای این است که یک وجهی گرفته بشود و این راههایی گذر این مملکت هست ساخته شود و ضمناً یک قسمت هم کوارج شهرها بوده است به شهر داده شود و برای بلدیها ها یک خدمتی بشود بنا بر این در این قسمتی که راجع بگمرک فرمودند ما مقصود نداریم که راجع بگمرک اقدامی کرده باشیم پس این قسمت راهم که کنار گذاشتیم بالطبع بر میگردد روی همین اصل که ما باید یک مالیاتی بگیریم که این راهها را درست کنیم حالا اگر آقای دکتر مصدق اظهار بفرمایند که در بعضی قسمت ها ممکن است کم و زیاد شود اینده هم اشکال ندارم بهجت اینکه این اصل را باید معتقد شد که این مالیات ها باید کنار گذاشته شود و این ترتیب مجری شود

ایته هر قانونی را که میگذارند در مرحله اول ممکن است یک جزئی نواقصی پیدا کند ولی در ضمن عمل وقتی یک خدمتی عمل شده ما پیش را دولت دیده و مجلس دیده هم می شود پس اگر در این ترتیبی که بنده عرض کردم برای این کار اقدامی کردیم این ترتیبی که بنده عرض کردم می تواند منجر به اصلاح و اصلاح شود

مجلس است و هم دولت است و هر دو باید در این ترتیبی که بنده عرض کردم موافقت داشته باشند و این ترتیبی که بنده عرض کردم می تواند منجر به اصلاح و اصلاح شود

مجلس است و هم دولت است و هر دو باید در این ترتیبی که بنده عرض کردم موافقت داشته باشند و این ترتیبی که بنده عرض کردم می تواند منجر به اصلاح و اصلاح شود

فکری است که فکرها داشتن و زنده گانی داشتن در این مملکت است و این فکر هم تضحی گرفته و دارد تعقیب میشود و وزراء و همه متوجه این مسئله شده اند .

تجارت این مملکت هم اگر دارد اصلاح میشود برای همین مسئله است .

اگر امروز دایره ارزان هم دارد خوب میشود برای صد اتومبیل است که تهیه کرده است اگر نگردد بود باید شتر دو ماهه از فلانجا جنس باورد .

پس بنابراین این اصول این فکرها که نزدیدی درش نبوده و واقعه هم موافق بوده اند خوبست درش نزدیدی نکنند آنوقت در طرزش بنده هم شاید با آقایان موافق باشم .

مملکت باید راه داشته باشد ماشین باشد . وسایل حمل و نقل داشته باشد . اگر زارع بخواهد زنده بماند و از این فقر و فلاکت نجات یابد باید خروشترو الاغ و آن زندگانی گذشته نخواهد توانست وقتی میتوان رهیت شما زندگانیش مثل رهیت فرانسه باشد که راه آهن بگذارد و در مقابل او هر ساعت خوب بگذرانند که باین وسیله بدبختی از بین برود .

مال التجاره ارزان خرید و فروش شود آیا باین بدبختی امروز و این وسائل حمل و نقل و این زندگانی امروز خیال میکنیم مال التجاره ارزان خواهد شد ؟

احساسات نمایندگان در نتیجه مسافرت هائی که کرده اند . فریاد مطبوعات بدبختی شو فرها بیچارگی مردم در این راهها این فکر را در این مملکت مثل یک اصل مسلم کرد که باید این باج راهها و این تخته بازی و چوب بازی را برداشت

در مقابل خارجه فضا است برای این مملکت که دو فرسخ راه برود چوب چالوش بگذرانند تمام مملکت در سرحد در سریند قراول ایستاده است که تو چرا از اینجا مبروی ؟

پس دولت در نتیجه این فکر عومی آمدیک لایحه آورد و مجلس حالا در اصل قضیه همانطور که نماینده محترم آقای آقامیرزا شهاب فرمودند که با ایستی بر صادر مالیات نه بست و بر وارد بست این یک بحث عملی فنی است ولی دراصل اینکه ما باز آن فکرها داشته باشیم که ممکن است باین ترتیب هائی زنده بمانند با ثروت مند بشوند نیست این را خودمان باید تصدیق میکنیم که باین شکل نمی شود .

باج راه را هم که برمی داریم خوبست از همه کس برداریم هم از آن بیچاره هم از آن سرمایه دار و هم از آن تاجرو هم از زارع و هم از شوهر و بگذاریم ماشین باین مملکت بیاید و این موتور هائی که

در ظرف سه ساعت شما را می برد بقره تو و یک روز می برد بانزلی در مملکت زیاد شود وقتی که زیاد شد آنوقت زندگانی مردم تجارت مردم رو به آسایش خواهد رفت .

پس بنابراین بنده استدعا میکنم این را با همان میل و همان عقیده که دارند دنبال کنند و اصلاحاتی که دارند بفرمایند البته آقای دکتر مصدق نظریات خوبی که دارند با ایستی پیشنهاد میکنند سایر نمایندگان محترم هم پیشنهاد میکنند و این مسئله را بجنجال و گشاکش و مباحثه و اعمال کردن بعضی نظریات تینتازیم و اینرا در نظر بگیریم که بواسطه این قانون هم در این مملکت جلوگیری از این چوب ها و مالیات های مختلف میشود و هم منافع بیشتری تأمین میشود و هم مالیات صدمه وارد نمی آید .

پس بنابراین بنده از آقایان محترم خواهش میکنم که پیشنهادت عملی برای تضحی این مسئله بکنند والا البته ممکن است این شکلی که ما می گیریم این لایحه را زود انتقاد بکنیم که از دستور خارج شود یا رد شود و بالاخره هم آن ترتیب فحیح از بین رفته و دهائی هم حالش بهتر نشده است .

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - مقصود از تسطیح طرق و شوارع تسهیل امر تجارت است . لیکن این لایحه برای جلوگیری از صادرات مملکت است .

بعضی از نمایندگان (بطور مهمه) اینطور نیست .

شیروانی - صحیح است کازرونی - تمام شده این لایحه اولین تأثیرش جلوگیری از صادرات مملکت است . مملکتی که صادراتش در سطح صفر هر چه فکر میکنند که بچه وسیله باید سعی کرد و یک چیزی بخارج فرستاد که جبران واردات را بکند و نمیتواند این کار را کند .

از آن چیزی هم که هست جلوگیری می کند .

یک نفر از نمایندگان - نمیکند . کازرونی - من خیلی متأسف و متألمم اینک که ما با آن فکرها داشته باشیم با ثروت مند بشوند نیست این را خودمان باید تصدیق میکنیم که باین شکل نمی شود .

باج راه را هم که برمی داریم خوبست از همه کس برداریم هم از آن بیچاره هم از آن سرمایه دار و هم از آن تاجرو هم از زارع و هم از شوهر و بگذاریم ماشین باین مملکت بیاید و این موتور هائی که

شاهی و ده شاهی و سه شاهی مالیات می افزایند .

عدل - نمی افزایم . کازرونی - و میگوئید از صادرات باید گرفت . در صورتیکه قیمت اصلیش بایک من پنج شاهی یا ده شاهی یا پانزده شاهی است در مقابل کرایه تنها که بتوانند وارد گمرکش بکنند نمیتواند مقاومت بکند دولت باید به وسیله که هست به آنها مدد بدهد که بیشتر از مملکت صادر کنند .

آنوقت شما اینجا میآید و یک مردنه شاهی مالیات برش می افزایید بنده تعداد میکنم چیزهایی که از مملکت خارج میشود و در این لایحه جزء چیز هائی است که ذکر نشده و سالی یک مبلغ معتدلی پول خارجه را وارد این مملکت میکنند برای امر زندگانی بدترین مردم بدبخت . از جمله آنها بادام گوهی است .

این بادام گوهی بعد از آنکه کرایه داده شود وارد بندر شد آنجا یک من پانزده شاهی قیمت دارد و شاید سالی دو صد هزار گونی از این بادام گوهی حمل به خارجه می شود . شما یک من ده شاهی از این اگر بگیری معنیش این است که زود بخارجه .

از جمله چیزهایی که مسکوت عنه است ذکر نشده قیمت است که سالی هزارها گونی حمل به خارجه میشود و قیمت اصلیش یک من پانزده شاهی است این هم در این صورت حمل بخارجه نخواهد شد .

از جمله چیزها صمغ است که شیره درخت بادام گوهی است که سالی شاید قریب پانصد شصت هزار گونی حمل به خارجه میشود .

اینرا شما یک من ده شاهی می خواهید ازش بگیری قیمت حسابی این یک من یک قران است یک من ده شاهی ازش بگیری و بالاخره بنده خیلی بااطاله کلام نمی بردازم و عقیده ام این است که چیزی که در قسمت صادرات مملکت تأثیر داشته باشد باید آنرا حذف کرد .

ولی در قسمت واردات بنده موافقم به هر اندازه یعنی آن هم اندازه که بزند گانی مردم بی خانمان بوزندگانی تأثیر مهمی نداشته باشد مالیات وضع کنید بنده موافقم این یک قسمت یک قسمت دیگر این است که این یک مداخله ایست در امر بلدی ها . بلدی ها را ما مالیات بکنیم مداخله درش کرده و چون سابقاً یک مداخلاتی کرده است که حق نداشته است حالا بخودش حق میدهد که مداخله بکند در صورتی که از ابتدا حق نداشته مداخله کند ؟ مشروطیت ما عبارت از چیست ؟ عبارت از بلدی ها است .

این بلدی هائی هم که وجود خارجی

ندارند کم کم دارد جزو مالیه میشود و بالاخره نمی دانم مال کار ما و بایان کار ما بکجا خواهد انجامید ما باید حفظ این اساس را بکنیم .

چون قسم یاد کرده ایم بقدری که بتوانیم باید جلوگیری بکنیم که این حق از دست ملت گرفته نشود . اگر نوافقی وضع شده این نوافقی برای بلدی ها بوده است . حالاً ما لایحه چرا تصرف می کرده است من نمیدانم . میگویند سالی یک مبلغی عوض میدهم . چطور میدهند ؟ چرا اصلاح مداخله کرده اند ؟ این مربوط به بلدی ها است . مربوط به مالیه نیست در حال بنده عرض میکنم اگر این لایحه به همین ترتیبی که دارد از مجلس بگذرد یک صدمه و یک سکنه بزرگی به تجارتان وارد میآید . این هرایش بنده است و بد برای این کار یک پیشنهادی هم کرده ام و تقدیم میکنم .

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی مخالفم . معاون وزارت مالیه بنده همچو خیال میکردم و اینطور هم . . . بعضی از نمایندگان - بله دست بردارید .

معاون وزارت مالیه - (در محل نطق) بنده همچو خیال میکردم و از بعضی آقایان محترم هم شنیدم که در این ایام اخیر بهترین لواجی که میتوان از چندین جهت هم به حال مردم وهم به حال تجارت وهم به حال انتظام مالیه این مملکت مناسب و مفید باشد این لایحه است .

آقای کازرونی چون فرمودند مداخله بماند اگر در این امر یک اطلاع باورد تجارتی را هم لازم دارد .

بنده بقتدری باید خودداری کنم برای اینکه آن اندازه که ایشان اطلاعات تجارتی دارند من ندارم ولی چیزیکه هست خیال میکنم این مالیات از صورت اول بصورت ثانی درآمدش میتواند شامل نظر باشد .

یکی نظر اینکه آیا نسبت تجارت . وارد و صادر مملکت . تجارت اهالی نکسی وارد می کنند یا نه ؟

یکی نسبت اینکه آیا نسبت به منافع خصوصی اشخاصی که مداخله در امر تجارت دارند زحمت وارد میکند یا خیر ؟

یکی هم در باب اینکه آیا بواسطه این مسئله یک اختلالی در انتظام امور مالیه مملکت رخ میدهد یا نه ؟

بنده همچو خیال میکنم که نه تنها هر سه نظر تأمین شده بلکه بصورت بهتری درآمد .

آنچه مربوط است بنکس تجارت .

اگر تصور بکنیم که با هر قراری مالیات بصورت لایحه جدید بنکسی در تجارت خواهد شد مورد ندارد زیرا اگر مجالی نبود مجلس فرصتی میداشت در خدمت آقای کازرونی با هر یک از آقایان نمایندگان محترم که لازم میشد میزانی را که سابقاً یعنی تا امروز مردم از بابت عوارض مال - التجاره که روی آرایه و سایر وسایل نقلیه باید در حرکت باشند میدهند تا برسد بسرحد و هم چنین مال التجاره که وارد مملکت میشود با هم عرض پرسد اینرا حساب میکردیم و ارقامی خدمتشان میدادیم از روی لوحه ها و ترفه ها و آنچه که به موجب قوانین مالی و نظامات سابق موجود است حساب میکردیم و میدیدیم که مر یک مال التجاره ام از اینکه از هر کجا باشد از مرکز یا از نقطه دیگری حرکت کند برای خروج از سرحد و یا وارد شود برای اینکه بی بازار فروش یا انبار خودش برسد چه قدر تعدیل از قبیل باج راه و سایرین دیگر که به منافع متعدده میرسد از آن را مقایسه میکردیم با میزان فعلی که از حکمیت مال التجاره چه در موقع صدور وجه در موقع ورود باید گرفته شود .

آنوقت ملاحظه می فرمودند که نسبت بنکیت مسئله چه تغییف کنی نسبت به تجار و معامله گرها و کسانی که در امور صادر و وارد مملکت مداخله دارند ملحوظ شده است .

اما نسبت بنکسی که بکلیه تجارت مملکت ممکن است فرض میکنم وارد میشود نظر باینکه تعلیمی بر مال التجاره شده است هیچ حالت تازه برای تجارت پیدا نمی شود و اینکه از هر قسم باشد چه مال التجاره که وارد میشود چه صادر می - شده .

همان قسم تمام برجای خودش باقی است و فرقی در کار پیدا نشده است . منتها اینکه یک مالیات بر زحمت پرخرج درهم ریخته تعمیل شده بر مردم باین صورتی در آمده است که تازه می خواهد تا بک اندازه شیبه شود بطرز مالیاتی که در مال مملکتند از مردم اخذ میشود و بطور کلی بنده لازم است عرض کنم که دولت رعایت آن در اصل اول را که عرض کردم یعنی حفظ منافع تجار و اشخاصی که در معاملات و وارد و صادرات دخالت دارند و حفظ موازنه صادرات و واردات را که کاملاً محفوظ مانده باشد و نکسی متوجه آن نشود . کرده است و اینقدرها هم علاوه تا نشان نداده است که از میزان عایدات یکی فی الجمله هم کسر نشده باشد .

چنانکه بموجب این لایحه عایداتی که در آتیه دریافت خواهیم کرد نسبت به آنچه را که بصورت حالیه دریافت میکنیم شاید مقدار زیادی کسر میشود .

این است که اگر آقایان موافقت

نهایت چیزی که هست دولت در مقابل خوشوقت خواهد بود از اینکه یک آسایش برای مردم تهیه شده است و یک انتظامی برای وصول مالیات فراهم شده و این چوب ها و سدهائی هم که آقایان می فرمودند از جلو برداشته شده است و دیگر اینکه مجال این خواهد بود که بعدها فکر بکنند و ببینند میزان جمع و خرجش میزان فایده و ضررش نسبت به مالیات و مال التجاره و معاملات عمومی چه صورتی پیدا کرده است .

بنده بطور صراحت عرض میکنم هر نوع از مالیات ها که در مملکت ما بصورت امروزه است .

یعنی اینطور منشئت و مختلف و متعدد (مکرر عرض میکنم) هر نوع که باشد مازامی که باین شکل در مملکت باقی است ما نمی توانیم نه تنها یک آسایش مردم بدیم بلکه نمی توانیم یک صورت انتظام مالی هم بآن بدهیم .

زیرا ما موافقت منابع مختلفه عایدات و همچنین منافع مخارج اینکار چه صورتی دارد و این شایسته مملکتی نیست که می خواهد وارد شود در طریق آنها هم نسبت با مورد مالیه که اساسش مورد نداشته باشد .

پس بهتر این است که ما می کنیم که هر قسم از این قبیل مالیات ها داریم که صورت مرغوبی ندارد بصورت مرغوبی در بیاریم .

ملاحظه بفرمائید از چیز هائی که بعد از وضع مالیات بصورت لایحه جدید دولت باید چشم پوشاند و تلفی خواهد شد مجبورش تقریباً بیشتر از دو میلیون و سیصد هزار تومان میشود .

(الغاف بفرمائید) در صورتی که ممکن است این مبلغ هائی که در این لایحه وضع شده است که از وارد و صادر اخذ کنند یک مبلغ هنگفتی کسر شود و دولت غنیست نشود . است که عوائد خودش را زیاد می کند البته دولت باید در صدد باشد که بر اینکه تکثیر عوائد موجب زحمت مردم نباشد) ولی در این مورد به خصوص عرض میکنم دولت نهایت مجاهدت را باید بکند که با لایحه جدید فقط یک توازن تعدادی بدهد عایدات آتیه را نسبت به عایدات گذشته بنابر این بنده تصور می کنم نگرانی هائی که آقای کازرونی اظهار فرمودند بهیچوجه در وضع این صورت مالیات باین شکل جدید نخواهد بود .

بنده آنچه میشنوم از دور نزدیک کسانی هم که ذی دخل بوده هستند و در معامله و دادوستد و صدور و ورود مال التجاره دخالت دارند هم رضای هستند باین اینکه واقعاً آسوده می شوند از این وضع فجیعی که هست .

این است که اگر آقایان موافقت

بفرمایند که این لایحه بگذرد گمان میکنم بهترین وجهی است که اختیار شده است جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

شیروانی - تمام این قانون ماده اول است کافی است ؟

رئیس - پیشنهاد آقای انصاری (شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم از مشوجات ابریشمی یک من دو قران گرفته شود

رئیس - آقای شریعت زاده و آقای آسیدی هم عین همین را پیشنهاد کرده اند

انصاری - پیشنهاد واضح است مشوجات پنبه که یک من یکقران معین شده است دلیل ندارد که ابریشمی را هم بگوئیم یک قران باشد .

یعنی اینطور منشئت و مختلف و متعدد (مکرر عرض میکنم) هر نوع که باشد مازامی که باین شکل در مملکت باقی است ما نمی توانیم نه تنها یک آسایش مردم بدیم بلکه نمی توانیم یک صورت انتظام مالی هم بآن بدهیم .

زیرا ما موافقت منابع مختلفه عایدات و همچنین منافع مخارج اینکار چه صورتی دارد و این شایسته مملکتی نیست که می خواهد وارد شود در طریق آنها هم نسبت با مورد مالیه که اساسش مورد نداشته باشد .

پس بهتر این است که ما می کنیم که هر قسم از این قبیل مالیات ها داریم که صورت مرغوبی ندارد بصورت مرغوبی در بیاریم .

ملاحظه بفرمائید از چیز هائی که بعد از وضع مالیات بصورت لایحه جدید دولت باید چشم پوشاند و تلفی خواهد شد مجبورش تقریباً بیشتر از دو میلیون و سیصد هزار تومان میشود .

(الغاف بفرمائید) در صورتی که ممکن است این مبلغ هائی که در این لایحه وضع شده است که از وارد و صادر اخذ کنند یک مبلغ هنگفتی کسر شود و دولت غنیست نشود . است که عوائد خودش را زیاد می کند البته دولت باید در صدد باشد که بر اینکه تکثیر عوائد موجب زحمت مردم نباشد) ولی در این مورد به خصوص عرض میکنم دولت نهایت مجاهدت را باید بکند که با لایحه جدید فقط یک توازن تعدادی بدهد عایدات آتیه را نسبت به عایدات گذشته بنابر این بنده تصور می کنم نگرانی هائی که آقای کازرونی اظهار فرمودند بهیچوجه در وضع این صورت مالیات باین شکل جدید نخواهد بود .

بنده آنچه میشنوم از دور نزدیک کسانی هم که ذی دخل بوده هستند و در معامله و دادوستد و صدور و ورود مال التجاره دخالت دارند هم رضای هستند باین اینکه واقعاً آسوده می شوند از این وضع فجیعی که هست .

این است که اگر آقایان موافقت

بفرمایند که این لایحه بگذرد گمان میکنم بهترین وجهی است که اختیار شده است جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

شیروانی - تمام این قانون ماده اول است کافی است ؟

رئیس - پیشنهاد آقای انصاری (شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم از مشوجات ابریشمی یک من دو قران گرفته شود

رئیس - آقای شریعت زاده و آقای آسیدی هم عین همین را پیشنهاد کرده اند

انصاری - پیشنهاد واضح است مشوجات پنبه که یک من یکقران معین شده است دلیل ندارد که ابریشمی را هم بگوئیم یک قران باشد .

یعنی اینطور منشئت و مختلف و متعدد (مکرر عرض میکنم) هر نوع که باشد مازامی که باین شکل در مملکت باقی است ما نمی توانیم نه تنها یک آسایش مردم بدیم بلکه نمی توانیم یک صورت انتظام مالی هم بآن بدهیم .

زیرا ما موافقت منابع مختلفه عایدات و همچنین منافع مخارج اینکار چه صورتی دارد و این شایسته مملکتی نیست که می خواهد وارد شود در طریق آنها هم نسبت با مورد مالیه که اساسش مورد نداشته باشد .

پس بهتر این است که ما می کنیم که هر قسم از این قبیل مالیات ها داریم که صورت مرغوبی ندارد بصورت مرغوبی در بیاریم .

ملاحظه بفرمائید از چیز هائی که بعد از وضع مالیات بصورت لایحه جدید دولت باید چشم پوشاند و تلفی خواهد شد مجبورش تقریباً بیشتر از دو میلیون و سیصد هزار تومان میشود .

(الغاف بفرمائید) در صورتی که ممکن است این مبلغ هائی که در این لایحه وضع شده است که از وارد و صادر اخذ کنند یک مبلغ هنگفتی کسر شود و دولت غنیست نشود . است که عوائد خودش را زیاد می کند البته دولت باید در صدد باشد که بر اینکه تکثیر عوائد موجب زحمت مردم نباشد) ولی در این مورد به خصوص عرض میکنم دولت نهایت مجاهدت را باید بکند که با لایحه جدید فقط یک توازن تعدادی بدهد عایدات آتیه را نسبت به عایدات گذشته بنابر این بنده تصور می کنم نگرانی هائی که آقای کازرونی اظهار فرمودند بهیچوجه در وضع این صورت مالیات باین شکل جدید نخواهد بود .

بنده آنچه میشنوم از دور نزدیک کسانی هم که ذی دخل بوده هستند و در معامله و دادوستد و صدور و ورود مال التجاره دخالت دارند هم رضای هستند باین اینکه واقعاً آسوده می شوند از این وضع فجیعی که هست .

این است که اگر آقایان موافقت

بفرمایند که این لایحه بگذرد گمان میکنم بهترین وجهی است که اختیار شده است جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

شیروانی - تمام این قانون ماده اول است کافی است ؟

رئیس - پیشنهاد آقای انصاری (شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم از مشوجات ابریشمی یک من دو قران گرفته شود

رئیس - آقای شریعت زاده و آقای آسیدی هم عین همین را پیشنهاد کرده اند

انصاری - پیشنهاد واضح است مشوجات پنبه که یک من یکقران معین شده است دلیل ندارد که ابریشمی را هم بگوئیم یک قران باشد .

یعنی اینطور منشئت و مختلف و متعدد (مکرر عرض میکنم) هر نوع که باشد مازامی که باین شکل در مملکت باقی است ما نمی توانیم نه تنها یک آسایش مردم بدیم بلکه نمی توانیم یک صورت انتظام مالی هم بآن بدهیم .

زیرا ما موافقت منابع مختلفه عایدات و همچنین منافع مخارج اینکار چه صورتی دارد و این شایسته مملکتی نیست که می خواهد وارد شود در طریق آنها هم نسبت با مورد مالیه که اساسش مورد نداشته باشد .

پس بهتر این است که ما می کنیم که هر قسم از این قبیل مالیات ها داریم که صورت مرغوبی ندارد بصورت مرغوبی در بیاریم .

ملاحظه بفرمائید از چیز هائی که بعد از وضع مالیات بصورت لایحه جدید دولت باید چشم پوشاند و تلفی خواهد شد مجبورش تقریباً بیشتر از دو میلیون و سیصد هزار تومان میشود .

(الغاف بفرمائید) در صورتی که ممکن است این مبلغ هائی که در این لایحه وضع شده است که از وارد و صادر اخذ کنند یک مبلغ هنگفتی کسر شود و دولت غنیست نشود . است که عوائد خودش را زیاد می کند البته دولت باید در صدد باشد که بر اینکه تکثیر عوائد موجب زحمت مردم نباشد) ولی در این مورد به خصوص عرض میکنم دولت نهایت مجاهدت را باید بکند که با لایحه جدید فقط یک توازن تعدادی بدهد عایدات آتیه را نسبت به عایدات گذشته بنابر این بنده تصور می کنم نگرانی هائی که آقای کازرونی اظهار فرمودند بهیچوجه در وضع این صورت مالیات باین شکل جدید نخواهد بود .

بنده آنچه میشنوم از دور نزدیک کسانی هم که ذی دخل بوده هستند و در معامله و دادوستد و صدور و ورود مال التجاره دخالت دارند هم رضای هستند باین اینکه واقعاً آسوده می شوند از این وضع فجیعی که هست .

این است که اگر آقایان موافقت

